

**Diagnoza
lokalnych zasobów
i potrzeb w zakresie usług
społecznych dla gminy
Świercze**

Mazowsze.
serce Polski

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

„Projekt „Dla Ciebie, dla mnie, dla nas – rozwój usług społecznych na Mazowszu”

Łączymy

Aktywizujemy

Wspieramy

Mazowieckie Centrum Polityki Społecznej

- 00-844 Warszawa, ul. Grzybowska 80/82
- tel. 22 376 85 00, e-mail: mcps@mcps.com.pl
- www.mcps.com.pl

Dokument wytworzono w okresie wrzesień 2024 – czerwiec 2025 r.

Opracowanie: IBC Advisory Spółka Akcyjna oraz Centrum Badań Marketingowych Indicator Sp. z o.o.

SPIS TREŚCI

Wykaz używanych pojęć i skrótów	5
Wprowadzenie.....	7
Najważniejsze wnioski	9
I. Demografia	9
II. Sytuacja gospodarcza gminy	9
III. Lokalne zasoby usług społecznych	9
IV. Pomoc społeczna	9
V. Charakterystyka usług społecznych dla osób starszych w gminie Świercze w świetle danych zastanych i badań ankietowych.....	10
VI. Charakterystyka usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami w gminie Świercze w świetle danych zastanych i badań ankietowych	11
VII. Charakterystyka usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności w gminie Świercze w świetle danych zastanych i badań ankietowych	12
VIII. Charakterystyka usług społecznych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego w gminie Świercze w świetle danych zastanych i badań ankietowych.....	13
IX. Charakterystyka usług społecznych dla rodzin z dziećmi w gminie Świercze w świetle danych zastanych i badań ankietowych.....	14
X. Opinie przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne w gminie Świercze w zakresie rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji	15
Rozdział I Diagnoza lokalnych zasobów gminy Świercze w zakresie usług społecznych w świetle analizy danych zastanych.....	16
I. Analiza sytuacji społecznej i demograficznej	16
II. Analiza lokalnych zasobów usług społecznych	18
III. Analiza świadczonych usług społecznych	19
Rozdział II Diagnoza usług społecznych – wnioski z badania ankietowego mieszkańców gminy Świercze	24
I. Metodologia badania ankietowego oraz charakterystyka grupy badawczej	24
II. Opinie o realizowanych usługach społecznych i zapotrzebowaniu na nie w pięciu grupach beneficjentów.....	26
Rozdział III Diagnoza usług społecznych – wnioski z badania ankietowego instytucji świadczących usługi społeczne w gminie Świercze	49
I. Metodologia badania ankietowego oraz charakterystyka grupy badawczej	49
II. Opinie przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne w gminie w zakresie rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji	51
III. Analiza usług społecznych prowadzonych dla poszczególnych grup beneficjentów w badanych instytucjach, ich problemy w rozwoju i gotowości do świadczenia usług społecznych	52
IV. Opinie przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych w ofercie ich instytucji	55

V. Opinie przedstawicieli badanych instytucji co do idei powstania Centrum Usług Społecznych (CUS)	57
VI. Opinie przedstawicieli badanych instytucji co do funkcjonowania organizacji pozarządowych (NGO) i wolontariatu na terenie gminy	58
Spis tabel	60
Spis wykresów	61

WYKAZ UŻYWANYCH POJĘĆ I SKRÓTÓW

CAPI – wywiad bezpośredni (ang. Computer Assisted Personal Interview).

CAWI – ankieta online (ang. Computer Assisted Web Interview).

CATI – wywiad telefoniczny (ang. Computer-Assisted Telephone Interviewing).

CUS – Centrum Usług Społecznych.

Deinstytucjonalizacja – rozumiana nie tyle jako dążenie do zamknięcia zakładów opieki długoterminowej, ale jako proces rozwoju usług społecznych na poziomie rodziny i lokalnej społeczności, który miałby umożliwić pozostawanie przez osobę potrzebującą pomocy jak najdłużej w swoim środowisku zamieszkania.

Diagnoza – Diagnoza lokalnych zasobów i potrzeb w zakresie usług społecznych na Mazowszu.

DPS – Dom Pomocy Społecznej.

EFS – Europejski Fundusz Społeczny.

FEPŻ – Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową.

Gmina – podstawowa jednostka samorządu terytorialnego w Polsce, odpowiedzialna za lokalne sprawy publiczne. Jest najmniejszym szczeblem administracji publicznej, obejmującym obszar jednej lub kilku miejscowości.

GUS - Główny Urząd Statystyczny.

JOPS – Jednostka Organizacyjna Pomocy Społecznej.

LPDI - Lokalny Plan Deinstytucjonalizacji i Rozwoju Usług Społecznych.

MCPS – Mazowieckie Centrum Polityki Społecznej.

MGOPS – Miejsko Gminny Ośrodek pomocy Społecznej.

NGO – organizacja pozarządowa (ang. Non-Governmental Organisations).

NSP – Narodowy Spis Powszechny.

OPS – Ośrodek Pomocy Społecznej.

Osoba w wieku poprodukcyjnym – zaczyna się po 60 roku życia dla kobiet i po 65 roku życia dla mężczyzn, zgodnie z ustawowym wiekiem emerytalnym.

Osoba w wieku produkcyjnym – przedział wiekowy obejmuje osoby od 18 do 60 lat dla kobiet i od 18 do 65 lat dla mężczyzn.

Osoba w wieku przedprodukcyjnym – osoba, która jeszcze nie osiągnęła wieku, w którym może podjąć pracę zawodową i w związku z tym nie uczestniczy w rynku pracy.

OZPS – Ocena Zasobów Pomocy Społecznej.

Przemoc domowa – formy fizycznej, psychicznej, seksualnej, ekonomicznej lub emocjonalnej agresji stosowanej w relacjach rodzinnych lub bliskich, gdzie jedna osoba lub grupa osób sprawuje kontrolę nad inną.

Przyrost naturalny – różnica między liczbą urodzeń a liczbą zgonów na danym obszarze w określonym czasie, zazwyczaj w ciągu roku. Jest jednym z podstawowych wskaźników demograficznych służących do oceny czy populacja danego kraju lub regionu rośnie, maleje, czy pozostaje na stabilnym poziomie.

REGON – Krajowy Rejestr Urzędowy Podmiotów Gospodarki Narodowej.

Usługi społeczne – działania i programy realizowane przez państwo, samorządy lokalne lub organizacje pozarządowe, mające na celu wspieranie dobrostanu społecznego i zaspokajanie podstawowych potrzeb obywateli. Ich głównym celem jest pomoc osobom, które z różnych powodów (np. ekonomicznych, zdrowotnych, społecznych) nie są w stanie samodzielnie zadbać o siebie lub poprawić swojej sytuacji życiowej.

WPROWADZENIE

Organizowanie usług społecznych, obok polityki zabezpieczenia dochodu są współcześnie najważniejszym komponentem polityk publicznych państwa w zakresie realizowanej polityki społecznej. Stanowią one odpowiedź na wyzwania społeczne i powiązane są z potrzebami wynikającymi z takich procesów jak: zmiany demograficzne i starzenie się społeczeństwa, zmiany w strukturze rodzin, przeobrażenia rynku pracy, wzrost liczby osób o szczególnych potrzebach i z niepełnosprawnością, ryzyka socjalne, kryzysy personalne i rodzinne, a także zapotrzebowanie na kompetencje i kwalifikacje.

W jednostkach samorządu terytorialnego rozwój usług społecznych, powinien wspierać proces deinstytucjonalizacji rozumiany nie tyle jako dążenie do zamknięcia zakładów opieki całodobowej, ale jako proces rozwoju usług społecznych na poziomie rodziny i lokalnej społeczności, który miałby umożliwić pozostawanie przez osobę potrzebującą pomocy jak najdłużej w swoim środowisku zamieszkania. Zmiany w zakresie DI będą następowały w pierwszej kolejności poprzez uruchamianie nowych usług i nowych miejsc świadczenia usług w tzw. środowisku, tak by zapełnić obecnie istniejącą lukę pomiędzy opieką domową a instytucjonalną opieką całodobową.

Aby sprostać wyzwaniom związanym z rozwojem usług społecznych i deinstytucjonalizacji na poziomie gmin i powiatów, niezbędne jest przygotowanie Lokalnych Planów Deinstytucjonalizacji i Rozwoju Usług Społecznych (LPDI). Jednym z elementów LPDI jest dokonanie pogłębionej diagnozy stanu istniejącego i potrzeb społeczności lokalnej co do zakresu oraz form funkcjonowania i rozwoju usług społecznych.

Dlatego też głównym celem „Diagnozy lokalnych zasobów i potrzeb w zakresie usług społecznych w województwie mazowieckim” (zwanej dalej Diagnozą) jest kompleksowa ocena stanu i potrzeb sektora usług społecznych w gminach i powiatach Mazowsza. Diagnoza zawiera analizę obecnych zasobów oraz ocenę potrzeb mieszkańców województwa, szczególnie w kontekście opieki nad osobami starszymi, z niepełnosprawnościami, bezdomnymi, w kryzysie zdrowia psychicznego oraz dla rodzin z dziećmi w tym z dziećmi z niepełnosprawnościami. Niniejszy dokument stanowi raport częściowy z Diagnozy i dotyczy gminy Świercze w powiecie pułtuskim. Diagnoza składała się z 5 głównych komponentów badawczych. Tworzą one pełny obraz sytuacji w zakresie zasobów i potrzeb sektora usług społecznych w gminie Świercze oraz przedstawiają analizę zasobów i potrzeb kadrowych instytucji w tej jednostce samorządu terytorialnego.

Rysunek 1. Komponenty badawcze diagnozy.

Źródło: Opracowanie własne IBC.

NAJWAŻNIEJSZE WNIOSKI

I. Demografia

Gminę Świercze zamieszkiwało na koniec 2023 roku 4 476 osób, z czego 2 229 stanowią kobiety, a 2 247 mężczyźni. Spośród ogółu ludności odnotowano: 871 mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym, 2 709 mieszkańców w wieku produkcyjnym oraz 896 mieszkańców w wieku poprodukcyjnym.

II. Sytuacja gospodarcza gminy

Z uzyskanych danych dotyczących sytuacji gospodarczej gminy wynika, że dochody per capita były niższe od średniej powiatowej i wojewódzkiej. Liczba zarejestrowanych w systemie REGON podmiotów gospodarczych była poniżej wskaźników dla powiatu i województwa.

III. Lokalne zasoby usług społecznych

Na terenie gminy było zarejestrowanych 13 organizacji pozarządowych, a także 4 Koła Gospodyń Wiejskich.

W przypadku placówek niepomocowych w gminie funkcjonowały: biblioteka, placówka służby zdrowia.

W gminie Świercze zlokalizowane były następujące gminne lub powiatowe placówki wsparcia (w tym jednostki organizacyjne pomocy społecznej): gminny ośrodek pomocy społecznej, Klub senior+, warsztat terapii zajęciowej.

W ramach projektów gmina oferuje także usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami: usługę opieki wytchnieniowej. i asystentury osobistej.

IV. Pomoc społeczna

Struktura pomocy społecznej udzielanej przez OPS w gminie Świercze pokazuje, że dominującą formą wsparcia były świadczenia niepieniężne. W 2023 r. ze świadczeń w tej formie skorzystało 97 osób. W tym samym okresie świadczenia w formie pieniężnej otrzymały 92 osoby. W ramach struktury otrzymanych świadczeń pomocy społecznej pomoc uzyskiwały w przeważającej części kobiety i osoby w wieku 0-17.

Wśród głównych powodów przyznawania pomocy społecznej przez OPS w gminie Świercze w 2023 r. należy wymienić następujące: ubóstwo (42 rodziny), długotrwałą lub ciężką chorobę (41 rodzin), bezrobocie (29 rodzin), niepełnosprawność (9 rodzin), bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych (3 rodziny).

W 2023 roku w gminie Świercze przeprowadzono 165 wywiadów środowiskowych, którymi objęto 138 rodzin, liczących łącznie 463 osoby. Praca socjalna została skierowana do 86 rodzin, w których znajdowały się łącznie 192 osoby.

V. Charakterystyka usług społecznych dla osób starszych w gminie Świercze w świetle danych zastanych i badań ankietowych

Na terenie gminy liczba osób starszych w 2023 r. wynosiła 896, co stanowiło 20,02% ogółu mieszkańców. Pomocą społeczną objętych zostało 12 rodzin spośród osób starszych, z czego 8 było jednoosobowych. W sumie udzielone wsparcie dotyczyło 18 członków tych rodzin, co stanowiło 0,4% ogółu mieszkańców gminy.

W gminie Świercze usługi opiekuńcze świadczone dla 22 osób na łączną kwotę 183 614 zł.

Na terenie gminy znajdowała się placówka wsparcia dla osób starszych i był to Klub senior+.

Wśród uczestniczących w badaniu mieszkańców przeważa zdanie, że gmina Świercze dobrze wspiera osoby starsze (takiego zdania jest 50% beneficjentów usług społecznych i 28% niekorzystających z nich).

Opinia o tym czy usługi oferowane przez gminę Świercze osobom starszym są wystarczające jest podzielona. Beneficjenci usług społecznych częściej przyznają, że usługi są wystarczające (37% ankietowanych) niż są niewystarczające (33% ankietowanych). Natomiast mieszkańcy niekorzystający ze wsparcia w postaci usług mają odwrotne zdanie (37% ankietowanych uważa je za niewystarczające, 18% ankietowanych za wystarczające).

Wśród ankietowanych przeważa zdanie, że uzyskanie usług społecznych dla osób starszych na terenie gminy Świercze jest trudne (tak uważa 23% beneficjentów usług społecznych i 45% niekorzystających z nich).

Z analizy formularzy badawczych wynika, że w ciągu ostatnich 3 lat osoby starsze najczęściej korzystały w gminie Świercze z następujących usług:

- wsparcia w postaci dodatkowych usług (np. w formie dożywiania lub w zakresie transportu, dowozu)
- wsparcia dla członków rodzin lub opiekunów służącego ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa)
- usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania organizowanych przez gminę.

W opinii wszystkich przebadanych mieszkańców gminy Świercze najbardziej potrzebnymi usługami społecznymi dla osób starszych są:

- usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania organizowane przez gminę
- wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa)

- **dienne ośrodki wsparcia.**

VI. Charakterystyka usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami w gminie Świercze w świetle danych zastanych i badań ankietowych

Według NSP w gminie Świercze zamieszkiwało 870 osób z niepełnosprawnościami. W 2023 roku niepełnosprawność członka rodziny była powodem, dla którego wsparcie z pomocy społecznej otrzymało 9 rodzin zamieszkujących gminę, w których żyło łącznie 11 osób.

W ramach projektów gmina oferuje także usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami: usługę opieki wytchnieniowej oraz asystentury osobistej.

Wśród uczestniczących w badaniu mieszkańców zdanie na temat oceny wsparcia osób z niepełnosprawnościami przez gminę Świercze jest podzielone. O ile beneficjenci usług społecznych częściej przyznają, że gmina źle wspiera takie osoby (33% ankietowanych) niż dobrze wspiera (30% ankietowanych), to mieszkańcy niekorzystający ze wsparcia mają odwrotne zdanie (29% badanych uważa, że gmina dobrze wspiera, a 25% badanych twierdzi, że źle wspiera takie osoby).

Opinia o tym czy usługi oferowane przez gminę Świercze osobom z niepełnosprawnościami są wystarczające jest podzielona. Beneficjenci usług społecznych częściej przyznają, że usługi są wystarczające (47% ankietowanych) niż są niewystarczające (17% ankietowanych). Natomiast mieszkańcy niekorzystający ze wsparcia mają odwrotne zdanie (30% ankietowanych uważa, że są niewystarczające, 26% ankietowanych, że są wystarczające).

Opinia o stopniu trudności w uzyskaniu usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami na terenie gminy Świercze również jest podzielona. Beneficjenci usług społecznych częściej przyznają, że uzyskanie ww. usług jest łatwe (37% ankietowanych) niż jest trudne (24% badanych). Natomiast mieszkańcy niekorzystający z usług społecznych mają odwrotne zdanie (31% badanych, uważa, że jest trudne, a 20% ankietowanych uznało, że jest łatwe).

Ankietowani uznali, że w ciągu ostatnich 3 lat osoby z niepełnosprawnościami najczęściej korzystały z następujących usług:

- **wsparcia dla członków rodzin lub opiekunów służącego ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa)**
- **stacjonarnych, całodobowych ośrodków wsparcia**
- **rodzinnych domów pomocy**
- **pracy socjalnej**
- **kręgów wsparcia**
- **działań rehabilitacyjnych.**

W opinii wszystkich przebadanych mieszkańców gminy Świercze najbardziej potrzebnymi usługami społecznymi dla osób z niepełnosprawnościami są:

- usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania organizowane przez gminę
- asystent osobisty osoby z niepełnosprawnościami
- wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa)
- wsparcie w postaci dodatkowych usług (np. w formie dożywiania lub w zakresie transportu, dowozu).

VII. Charakterystyka usług społecznych dla **osób w kryzysie bezdomności** w gminie Świercze w świetle danych zastanych i badań ankietowych

W roku 2023 bezdomność nie była przyczyną udzielenia pomocy społecznej.

Wśród uczestniczących w badaniu mieszkańców zdanie na temat oceny wsparcia osób w kryzysie bezdomności przez gminę Świercze jest podzielone. O ile beneficjenci usług społecznych częściej przyznają, że gmina źle wspiera takie osoby (37% ankietowanych) niż dobrze wspiera (30% ankietowanych), to mieszkańcy niekorzystający ze wsparcia mają odwrotne zdanie (23% badanych uważa, że gmina dobrze wspiera, a 20% badanych, że źle wspiera).

Ankietowani wskazali także, że usługi oferowane osobom w kryzysie bezdomności przez gminę Świercze są niewystarczające (tak uważa 44% beneficjentów usług społecznych i 37% niekorzystających z nich).

Wśród badanych mieszkańców przeważa zdanie, że uzyskanie usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności na terenie gminy Świercze jest trudne (to jest opinia 54% beneficjentów usług społecznych i 36% niekorzystających z nich).

Z analizy materiału badawczego wynika, że w ciągu ostatnich 3 lat osoby w kryzysie bezdomności z terenu gminy Świercze najczęściej korzystały z następujących usług:

- pracy socjalnej
- usług wspierających integrację społeczno-zawodową
- schronisk dla osób bezdomnych
- mieszkań treningowych i wspomaganych.

W opinii wszystkich przebadanych mieszkańców gminy Świercze najbardziej potrzebnymi usługami społecznymi dla osób w kryzysie bezdomności są:

- punkty pomocy doraźnej
- usługi wspierające integrację społeczno-zawodową
- schroniska dla osób bezdomnych.

VIII. Charakterystyka usług społecznych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego w gminie Świercze w świetle danych zastanych i badań ankietowych

Analiza statystyk OPS w gminie Świercze wskazała, że w 2023 roku 41 rodzin było objętych świadczeniami z tytułu długotrwałej lub ciężkiej choroby. Ze wsparcia z powodu alkoholizmu korzystały w 2023 roku 2 rodziny, w których funkcjonowało 6 osób. Na przeciwdziałanie narkomanii gmina przeznaczyła 12 000 zł, a na przeciwdziałanie alkoholizmowi 128 870 złotych. W 2023 roku przyznano 2 zasiłki okresowe z tytułu długotrwałej choroby na łączną kwotę 6 984 zł.

Gmina świadczyła specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania dla 1 osoby z zaburzeniami psychicznymi, na co wydatkowano 3 520 zł.

Na terenie gminy funkcjonowała placówka wsparcia dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego i był to warsztat terapii zajęciowej.

Wśród mieszkańców przeważa zdanie, że gmina Świercze źle wspiera osoby w kryzysie zdrowia psychicznego (takiego zdania jest 37% beneficjentów usług społecznych i 30% niekorzystających z nich).

Uczestniczący w badaniu mieszkańcy stwierdzili, że usługi oferowane osobom w kryzysie zdrowia psychicznego przez gminę Świercze są niewystarczające (to jest opinia 46% beneficjentów usług społecznych i 45% niekorzystających z nich).

Wśród ankietowanych mieszkańców przeważa zdanie, że uzyskanie usług społecznych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego na terenie gminy Świercze jest trudne (tak uważa 47% beneficjentów usług społecznych i 42% niekorzystających z nich).

Z analizy materiału badawczego wynika, że w ciągu ostatnich 3 lat osoby w kryzysie zdrowia psychicznego z terenu gminy Świercze najczęściej korzystały z następujących usług:

- specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania organizowanych przez gminę
- dziennych ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

W opinii wszystkich przebadanych mieszkańców gminy Świercze najbardziej potrzebnymi usługami społecznymi dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego są:

- dzienne ośrodki wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi
- specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania organizowane przez gminę
- wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa).

IX. Charakterystyka usług społecznych dla rodzin z dziećmi w gminie Świercze w świetle danych zastanych i badań ankietowych

Według danych GUS, w 2023 roku w gminie Świercze zamieszkiwało 871 osób w wieku przedprodukcyjnym, co stanowiło 19,46% mieszkańców gminy. W przypadku wsparcia w ramach systemu pomocy społecznej rodziny z dziećmi stanowiły 34,21% spośród wszystkich objętych świadczeniami. W tych rodzinach mieszkało łącznie 207 osób. Rodzin z 1 dzieckiem było 16 i stanowiły 30,77% wszystkich rodzin, rodzin z 2 dziećmi było 16 i stanowiły 30,77% wszystkich rodzin, rodzin z 3 dziećmi było 16 i stanowiły 30,77% wszystkich rodzin, rodziny z 4 dziećmi były 2 i stanowiły 3,85% wszystkich rodzin, rodziny z 5 dziećmi były 2 i stanowiły 3,85% wszystkich rodzin. W 2023 roku pomocą społeczną objęto 11 rodzin niepełnych, zamieszkiwanych przez 34 osoby.

W 2023 r. w gminie Świercze świadczenia przyznane w ramach wieloletniego rządowego programu "Posiłek w szkole i w domu" otrzymało 74 dzieci, co stanowiło koszt 51 799 zł. Pracą asystenta rodziny objęto 8 rodzin. Koszt pobytu dzieci w pieczy zastępczej wyniósł 58 519 zł. W 2023 roku na świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego wydatkowano 1 920 994 zł.

Wśród mieszkańców przeważa zdanie, że gmina Świercze źle wspiera rodziny z dziećmi (to jest zdanie 33% beneficjentów usług społecznych i 28% niekorzystających z nich).

Wśród uczestników procesu badawczego przeważa opinia o tym, że usługi oferowane rodzinom z dziećmi przez gminę Świercze są niewystarczające (tak uważa 30% beneficjentów usług społecznych i 27% niekorzystających z nich).

Opinia o stopniu trudności w uzyskaniu usług społecznych dla rodzin z dziećmi na terenie gminy Świercze jest podzielona. Beneficjenci usług społecznych częściej przyznają, że uzyskanie ww. usług jest trudne (37% ankietowanych) niż jest łatwe (23% badanych). Natomiast mieszkańcy niekorzystający z usług społecznych mają odwrotne zdanie (32% ankietowanych uznało, że jest łatwe, a 30% badanych, że jest trudne).

Z analizy materiału badawczego wynika, że najczęściej rodziny z dziećmi z terenu gminy Świercze w ciągu ostatnich 3 lat korzystały z następujących usług:

- placówek wsparcia dziennego dla dzieci
- wsparcia dla członków rodzin lub opiekunów służącego ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa).

W opinii wszystkich przebadanych mieszkańców gminy Świercze najbardziej potrzebnymi usługami społecznymi dla rodzin z dziećmi są:

- pomoc psychologiczna, poradnictwo prawne
- poradnictwo, warsztaty, terapie

- placówki wsparcia dziennego dla dzieci
- wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa).

X. Opinie przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne w gminie Świercze w zakresie rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji

Jeden z dwóch przedstawicieli badanych instytucji w gminie nie ma wiedzy o rozwoju środowiskowych usług społecznych określanym pojęciem deinstytucjonalizacji i nie rozumie jej definicji.

Jeden z dwóch przedstawicieli badanych instytucji podziela zdanie, że rozwój środowiskowych usług społecznych, czyli deinstytucjonalizacja jest słusznym kierunkiem rozwoju polityki społecznej w Polsce.

Zdaniem pracowników badanych instytucji przede wszystkim pożądanym jest w nich rozwój usług społecznych dla następujących grup odbiorców: osoby starsze, osoby, które potrzebują umieszczenia w DPS, rodziny lub osoby sprawujące pieczę zastępczą oraz rodziny z dziećmi (pytanie zadawano tylko instytucjom świadczącym usługi dla danych grup odbiorców).

Główne bariery w rozwoju usług społecznych zgłaszane przez przedstawicieli badanych instytucji w stosunku do poszczególnych grup odbiorców w gminie Świercze to: brak środków finansowych, brak wystarczających zasobów w zakresie infrastruktury oraz brak partnerów społecznych (pytanie zadawano tylko instytucjom świadczącym usługi dla danych grup odbiorców).

Instytucje zgłaszają brak gotowości do rozwoju usług społecznych biorąc pod uwagę następujące wymiary:

- wymiar kadrowy (stan i wykształcenie kadr) – raczej niegotowe
- wymiar finansowy (budżet instytucji) – raczej niegotowe
- wymiar infrastrukturalny (budynki) – raczej niegotowe.

Jeden z dwóch przedstawicieli badanych instytucji w gminie Świercze słyszał o idei tworzenia centrum usług społecznych i pozytywnie ją ocenia. Jeden z dwóch przedstawicieli instytucji przyznał, że w jego gminie lub powiecie nie funkcjonuje Centrum Usług Społecznych.

Jeden z dwóch przedstawicieli instytucji przyznał, że w jego gminie lub powiecie działają organizacje pozarządowe, zaś doświadczenia przedstawicieli badanych instytucji we współpracy z nimi są pozytywne.

ROZDZIAŁ I

DIAGNOZA LOKALNYCH ZASOBÓW GMINY ŚWIERCZE W ZAKRESIE USŁUG SPOŁECZNYCH W ŚWIETLE ANALIZY DANYCH ZASTANYCH

I. Analiza sytuacji społecznej i demograficznej

Zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego, na dzień 31 grudnia 2023 roku liczba mieszkańców gminy Świercze wyniosła 4 476 osób. Przyrost naturalny w gminie był ujemny i kształtował się na poziomie -17 osób. W 2023 roku saldo migracyjne było dodatnie i wynosiło 17 osób. W strukturze demograficznej przeważali mężczyźni, którzy stanowili 50,20% liczby mieszkańców.

Tabela 1. Sytuacja demograficzna w gminie Świercze w 2023 r.

Wyszczególnienie	Wartość dla gminy	Średnia wartość dla powiatu (benchmark)	Średnia wartość dla województwa (bez Warszawy) (benchmark)
Liczba ludności	4 476	7 187	11 658
Gęstość zaludnienia	47,9	58,5	234,9
Przyrost naturalny	-17	-31	-30
Saldo migracji	17	1	31
Kobiety na 100 mężczyzn	99	98	101
Liczba i % osób w wieku przedprodukcyjnym	871, 19,46%	1 401, 19,73%	2 341, 19,79%
w tym K	426	677	1 139
w tym M	445	723	1 202
Liczba i % osób w wieku produkcyjnym	2 709, 60,52%	4 194, 58,63%	6 753, 58,08%
w tym K	1 226	1 920	3 589
w tym M	1 483	2 273	3 164
Liczba i % osób 65+	896, 20,02%	1 591, 21,63%	2 564, 22,13%
w tym K	577	1 039	1 672
w tym M	319	552	892

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie danych GUS.

Na każde 100 osób w wieku produkcyjnym w 2023 roku przypadają 34 osoby w wieku poprodukcyjnym. Inne wskaźniki obciążenia demograficznego dla gminy w 2023 roku obejmowały:

- liczbę 66 osób w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym
- wartość 103 osób w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym
- współczynnik obciążenia demograficznego osób starszych wyniósł 24,30%
- odsetek osób w wieku 65 lat i więcej wynosił 20,02%, w tym dla kobiet 12,89%, a dla mężczyzn 7,13%.

Tabela 2. Sytuacja gospodarcza w gminie Świercze w 2023 r.

Wyszczególnienie	Wartość dla gminy	Średnia wartość dla powiatu (benchmark)	Średnia wartość dla województwa (bez Warszawy) (benchmark)
Dochody gminy per capita	6 879,71 zł	7 381,18 zł	7 388,45 zł
Dochody własne per capita	2 147,17 zł	2 378,56 zł	2 813,98 zł
Podmioty w REGON/1000 mieszk.	69	85,86	99

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie danych GUS.

Tabela 2 ukazuje podstawowe wskaźniki charakteryzujące sytuację gospodarczą gminy Świercze w 2023 roku. W zestawieniu uwzględniono dochody gminy per capita, dochody własne per capita oraz liczbę podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w systemie REGON w przeliczeniu na 1000 mieszkańców. Dla lepszego zobrazowania pozycji gminy, wartości te porównano ze średnimi wynikami dla powiatu oraz województwa mazowieckiego (bez Warszawy). Z przedstawionych danych wynika, że dochody gminy per capita były niższe od średniej powiatowej i wojewódzkiej. Liczba zarejestrowanych w systemie REGON podmiotów gospodarczych była poniżej wskaźników dla powiatu i województwa.

Tabela 3. Kapitał społeczny w gminie Świercze w 2023 r.

Wyszczególnienie	Wartość dla gminy	Średnia wartość dla powiatu (benchmark)	Średnia wartość dla województwa (bez Warszawy) (benchmark)
Liczba organizacji pozarządowych	13	24,86	38
NGO/ 1000 mieszk.	2,90	3,33	3,38
Frekwencja w wyborach samorządowych	65,32%	63,42%	58,92%
Frekwencja w wyborach parlamentarnych	71,75%	72,92%	73,86%

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie NGO.pl oraz Państwowej Komisji Wyborczej.

Tabela 3 przedstawia wybrane wskaźniki społeczne dotyczące gminy Świercze w 2023 roku, w porównaniu do średnich wartości dla powiatu oraz województwa mazowieckiego (bez Warszawy). Analiza obejmuje liczbę organizacji pozarządowych (NGO) oraz ich liczbę w przeliczeniu na 1000 mieszkańców. Dodatkowo zestawiono frekwencję w wyborach samorządowych i parlamentarnych, co pozwala na ocenę poziomu zaangażowania obywatelskiego mieszkańców gminy w stosunku do szerszego kontekstu regionalnego. W przypadku wskaźników dotyczących NGO były one niższe od średniej w powiecie i województwie. W zakresie aktywności obywatelskiej (frekwencji wyborczej) wartość wskaźnika wyborów parlamentarnych była niższa od średniej

powiatowej i wojewódzkiej. Natomiast wartość wskaźnika wyborów samorządowych była wyższa od średniej powiatowej i wojewódzkiej.

II. Analiza lokalnych zasobów usług społecznych

W gminie Świercze funkcjonowała jednostka organizacyjna pomocy społecznej, tj. gminny ośrodek pomocy społecznej.

Tabela 4. Jednostki organizacyjne pomocy społecznej na terenie gminy Świercze

Nazwa	Lokalizacja	Organ prowadzący	Liczba pracowników	Koszty utrzymania	Sposób finansowania
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	ul. Pułtуска 47, 06- 150 Świercze	Urząd gminy	9	3 758 640 zł	Środki własne gminy, dotacja na zadania własne oraz zlecone z budżetu Wojewody.

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie danych OPS.

Zapewniał on szeroki zakres usług i świadczeń, działając na rzecz osób i rodzin wymagających pomocy. W tabeli 4 przedstawiono szczegółowe dane dotyczące lokalizacji, organizacji pracy, liczby pracowników, kosztów utrzymania oraz źródeł finansowania tej jednostki.

Tabela 5. Podmioty ekonomii społecznej na terenie gminy Świercze

Typ Podmiotu Ekonomii Społecznej	Liczba Podmiotów
Organizacje pozarządowe	13
Koła Gospodyń Wiejskich	4
Spółdzielnia socjalna	0
Zakład Aktywności Zawodowej	0
Centrum Integracji Społecznej	0
Klub integracji Społecznej	0
Warsztaty Terapii Zajęciowej	1

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator.

W gminie Świercze funkcjonowały podmioty ekonomii społecznej, które wspierały lokalną społeczność i rozwój inicjatyw społeczno-gospodarczych. Dominowały organizacje pozarządowe, których liczba wynosiła 13, co stanowiło największą grupę w tej kategorii. Działały także 4 Koła Gospodyń Wiejskich, angażujące się w aktywność społeczną i kulturalną. Na terenie gminy funkcjonował także warsztat terapii zajęciowej.

Tabela 6. Organizacje pozarządowe na terenie gminy Świercze

Rodzaj działalności NGO	Liczba NGO
Sport	3
Kultura	1
Edukacja	0
Zdrowie	0
Pomoc społeczna	2
Bezpieczeństwo	3
Rozwój lokalny	2
Ekologia	2
Demokracja	0

Rodzaj działalności NGO	Liczba NGO
Wsparcie organizacji pozarządowych	0
Rynek pracy	0
Działalność międzynarodowa	0
Nauka i technika	0
Branżowe	0
Religia	0
Suma	13

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie danych <https://spis.ngo.pl/mazowieckie-swiercze-142405?cat%5B2386%5D=2387&cat%5B2898%5D=2899> i zestawienia udostępnionego przez Stowarzyszenie Klon/Jawor [dostęp 1.12.2024].

W gminie Świercze w 2024 roku było łącznie zarejestrowanych 13 organizacji pozarządowych. Spośród nich rodzaj swojej działalności wskazało 13 (jedna organizacja mogła wskazać kilka działalności, lub nie musiała wskazać wcale). W tabeli 6 przedstawiono je w podziale na rodzaj prowadzonej działalności. Z zawartych powyżej danych wynika, że dominującym rodzajem organizacji pozarządowych na terenie gminy były te o charakterze sportowym oraz bezpieczeństwa.

Tabela 7. Podmioty niepomocowe na terenie gminy Świercze

Nazwa podmiotu niepomocowego	Lokalizacja	Organ prowadzący	Liczba pracowników	Sposób finansowania	Świadczone usługi
Gminna Biblioteka Publiczna w Świerczach	ul. Kolejowa 2, 06-150 Świercze	Urząd gminy	Brak danych	Budżet samorządowy	Usługi kulturalne, czytelnictwo
Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Medical-West	ul. Zwycięstwa 30, 06-150 Świercze	Urząd gminy, podmioty prywatne	Brak danych	Budżet samorządowy, NFZ, środki prywatne	Usługi medyczne

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie danych Urzędu gminy Świercze. Więcej informacji na stronie gminy pod adresem: <https://www.swiercze.pl/asp/start,0> [Dostęp: 18.12.2024]

W tabeli 7 zawarto zestawienie informacji dotyczących podmiotów niepomocowych funkcjonujących na terenie gminy Świercze. Zestawienie obejmuje nazwę i lokalizację podmiotów, organ prowadzący, liczbę pracowników (jeśli dane są dostępne), źródła finansowania oraz rodzaje świadczonych usług. Przedstawione podmioty realizowały różnorodne zadania w zakresie kultury, sportu, edukacji oraz ochrony zdrowia, wspierając rozwój społeczności lokalnej. Z przedstawionych powyżej danych wynika, że na terenie gminy funkcjonowały następujące placówki niepomocowe: biblioteka, placówka służby zdrowia.

III. Analiza świadczonych usług społecznych

1. Pomoc społeczna

Poniższa tabela 8 przedstawia zestawienie danych dotyczących liczby osób i rodzin objętych świadczeniami pomocy społecznej w gminie Świercze w 2023 roku w porównaniu ze średnimi wartościami dla powiatu i województwa. Dane obejmują zarówno świadczenia pieniężne, jak i niepieniężne, z uwzględnieniem struktury wiekowej beneficjentów. Dodatkowo zaprezentowano liczbę kobiet, mężczyzn oraz rodzin korzystających ze świadczeń, a także liczbę osób w tych rodzinach.

Tabela 8. Osoby korzystające z pomocy społecznej w ośrodku pomocy społecznej w 2023 r.

Wyszczególnienie	Wartość dla gminy	Średnia wartość dla powiatu	Średnia wartość dla województwa (bez Warszawy) (benchmark)
Liczba osób, którym przyznano świadczenie	155	228	265
- świadczenia pieniężne	92	117	154
- świadczenia niepieniężne	97	140	131
Liczba rodzin	132	144	260
Liczba osób w rodzinach	368	384	553

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie danych OPS Świercze (MRiPS-03R).

Tabela 9. Osoby i rodziny korzystające z pomocy społecznej w ośrodku pomocy społecznej w 2023 r w podziale na wiek i płeć

Wyszczególnienie	Wartość dla gminy	Średnia wartość dla powiatu	Średnia wartość dla województwa (bez Warszawy) (benchmark)
- w wieku 0-17	47,74%	54,33%	40,32%
- w wieku produkcyjnym	21,94%	32,72%	42,21%
- w wieku poprodukcyjnym	30,32%	12,95%	17,47%
Liczba kobiet, którym przyznano świadczenia	62,58%	41,99%	49,13%
Liczba mężczyzn, którym przyznano świadczenia	37,42%	58,01%	50,87%

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie danych OPS Świercze (OZPS).

Struktura pomocy społecznej udzielanej przez OPS w gminie Świercze pokazuje, że dominującą formą wsparcia były świadczenia niepieniężne. W 2023 r. ze świadczeń w tej formie skorzystało 97 osób. W tym samym okresie świadczenia w formie pieniężnej otrzymały 92 osoby. W ramach struktury otrzymanych świadczeń pomocy społecznej pomoc uzyskiwały w przeważającej części kobiety i osoby w wieku 0-17.

Tabela 10. Powody przyznawania pomocy społecznej w ośrodku pomocy społecznej w gminie Świercze w 2023 r.

Wyszczególnienie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	% rodzin korzystających z pomocy społecznej	% mieszkańców gminy
Ubóstwo	42	79	31,82%	1,76%
Sieroctwo	1	4	0,76%	0,09%
Bezdomność	0	0	0%	0%
Potrzeba ochrony macierzyństwa	2	10	1,52%	0,22%
- w tym wielodzietność	2	10	1,52%	0,22%
Bezrobocie	29	72	21,97%	1,61%
Niepełnosprawność	9	11	6,82%	0,25%
Długotrwała lub ciężka choroba	41	62	31,06%	1,39%
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	3	7	2,27%	0,16%
- w tym rodziny niepełne	1	1	0,76%	0,02%
- w tym rodziny wielodzietne	0	0	0%	0%
Przemoc domowa	0	0	0%	0%
Potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi	0	0	0%	0%

Wyszczególnienie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	% rodzin korzystających z pomocy społecznej	% mieszkańców gminy
Alkoholizm	2	6	1,52%	0,13%
Narkomania	0	0	0%	0%
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	2	2	1,52%	0,04%
Trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub pozwolenie na pobyt czasowy	0	0	0%	0%
Zdarzenie losowe	1	1	0,76%	0,02%
Sytuacja kryzysowa	0	0	0%	0%
Kłęska żywiołowa lub ekologiczna	0	0	0%	0%

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie danych OPS.

Zgodnie z artykułem 7 ustawy o pomocy społecznej¹, pomocy społecznej udziela się osobom i rodzinom w szczególności z powodu: ubóstwa, sieroctwa, bezdomności, bezrobocia, niepełnosprawności, długotrwałej lub ciężkiej choroby, przemocy domowej, potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi, potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności, bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych, trudności w integracji cudzoziemców, trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego, alkoholizmu lub narkomanii, zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej, klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Wśród powodów przyznawania pomocy przez OPS w gminie Świercze w 2023 roku należy wymienić następujące:

- ubóstwo dotknęło 42 rodzin
- długotrwała lub ciężka choroba dotyczyła 41 rodzin
- bezrobocie dotknęło 29 rodzin
- niepełnosprawność wystąpiła u 9 rodzin
- bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego dotyczyła 3 rodzin, w tym 1 rodziny niepełnej
- trudność w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego wystąpiła u 2 rodzin
- potrzeba ochrony macierzyństwa dotyczyła 2 rodzin, w tym rodzin wielodzietnych, których było 2
- alkoholizm wystąpił u 2 rodzin
- zdarzenia losowe dotknęło 1 rodziny
- sieroctwo dotknęło 1 rodziny
- bezdomność, przemoc domowa, potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi, narkomania, trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub pozwolenie na pobyt czasowy, sytuacja kryzysowa oraz klęska żywiołowa lub ekologiczna nie były przyczyną przyznania wsparcia z pomocy społecznej.

2023 roku zasiłki stałe przyznano łącznie 19 osobom na łączną kwotę 124 555 zł. Z tego:

- zasiłki stałe dla osób samotnie gospodarujących otrzymało 17 osób na sumę 119 374 zł

¹ Tekst jednolity Dz.U. z 2024 poz. 1283

- zasiłki stałe dla osób w rodzinie przyznano 2 osobom na kwotę 5 181 zł.

W 2023 roku zasiłki okresowe przyznano 15 osobom na łączną kwotę 30 000 zł. Z tego:

- z tytułu bezrobocia udzielono 7 zasiłków o wartości 12 654 zł
- z tytułu długotrwałej choroby przyznano 2 zasiłki na łączną kwotę 6 984 zł.

W 2023 roku gmina Świercze udzieliła wsparcia w różnych formach. Zasiłki celowe na pokrycie wydatków związanych ze zdarzeniami losowymi otrzymała 1 osoba, na co przeznaczono łącznie 3 500 złotych. Ponadto sprawienie pogrzebu zostało zrealizowane w formie 2 świadczeń o łącznej wartości 9 502 zł. Inne zasiłki celowe i świadczenia w naturze przyznano 79 osobom na łączną kwotę 96 854 zł.

Gmina posiadała w 2023 roku środki finansowe na wydatki w pomocy społecznej i innych obszarach polityki społecznej w wysokości 3 758 640 zł, w tym w budżecie OPS 3 758 640 zł.

2. Zasoby instytucjonalne

W 2023 roku gmina Świercze dysponowała 24 mieszkaniami komunalnymi, w tym 4 mieszkaniami socjalnymi.

Na terenie gminy nie funkcjonował dom pomocy społecznej prowadzony przez gminę. Mieszkańcy gminy, którzy wymagali umieszczenia w takiej placówce, byli kierowani do instytucji prowadzonych przez powiat. W 2023 roku takie osoby były 3, a gmina poniosła koszty w wysokości 135 471 złotych za ich pobyt w domu pomocy społecznej.

3. Praca socjalna

W 2023 roku w gminie Świercze przeprowadzono 165 wywiadów środowiskowych, którymi objęto 138 rodzin, liczących łącznie 463 osoby. Praca socjalna została skierowana do 86 rodzin, w których znajdowały się łącznie 192 osoby.

4. Zasoby i usługi wspierające osoby starsze

Na terenie gminy liczba osób starszych wynosiła 896, co stanowiło 20,02% ogółu mieszkańców. Pomocą społeczną objętych zostało 12 rodzin spośród osób starszych, z czego 8 było jednoosobowych. W sumie udzielone wsparcie dotyczyło 18 członków tych rodzin, co stanowiło 0,4% ogółu mieszkańców gminy.

W gminie Świercze usługi opiekuńcze świadczone dla 22 osób na łączną kwotę 183 614 zł.

Na terenie gminy znajdowała się placówka wsparcia dla osób starszych i był to Klub senior+.

5. Zasoby i usługi wspierające osoby z niepełnosprawnościami

Według NSP w gminie Świercze zamieszkiwało 870 osób z niepełnosprawnościami. W 2023 roku niepełnosprawność członka rodziny była powodem, dla którego wsparcie z pomocy społecznej otrzymało 9 rodzin, w których żyło łącznie 11 osób.

W ramach projektów gmina oferuje także usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami: usługę opieki wytchnieniowej oraz asystentury osobistej.

6. Zasoby i usługi wspierające osoby w kryzysie bezdomności

W roku 2023 bezdomność nie była przyczyną udzielenia pomocy społecznej.

7. Zasoby i usługi wspierające osoby w kryzysie zdrowia psychicznego

Analiza statystyk OPS w gminie Świercze wskazała, że w 2023 roku 41 rodzin było objętych świadczeniami z tytułu długotrwałej lub ciężkiej choroby. Ze wsparcia z powodu alkoholizmu korzystały w 2023 roku 2 rodziny, w których funkcjonowało 6 osób. Na przeciwdziałanie narkomanii gmina przeznaczyła 12 000 zł, a na przeciwdziałanie alkoholizmowi 128 870 złotych. W 2023 roku przyznano 2 zasiłki okresowe z tytułu długotrwałej choroby na łączną kwotę 6 984 zł.

Gmina świadczyła specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania dla 1 osoby z zaburzeniami psychicznymi, na co wydatkowano 3 520 zł.

Na terenie gminy funkcjonowała placówka wsparcia dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego i był to warsztat terapii zajęciowej.

8. Zasoby i usługi wspierające rodzinę i dzieci w tym dzieci z niepełnosprawnościami

Według danych GUS, w 2023 roku w gminie Świercze zamieszkiwało 871 osób w wieku przedprodukcyjnym, co stanowiło 19,46% mieszkańców gminy. W przypadku wsparcia w ramach systemu pomocy społecznej rodziny z dziećmi stanowiły 34,21% spośród wszystkich objętych świadczeniami. W tych rodzinach mieszkało łącznie 207 osób. Rodzin z 1 dzieckiem było 16 i stanowiły 30,77% wszystkich rodzin, rodzin z 2 dziećmi było 16 i stanowiły 30,77% wszystkich rodzin, rodzin z 3 dziećmi było 16 i stanowiły 30,77% wszystkich rodzin, rodziny z 4 dziećmi były 2 i stanowiły 3,85% wszystkich rodzin, rodziny z 5 dziećmi były 2 i stanowiły 3,85% wszystkich rodzin. W 2023 roku pomocą społeczną objęto 11 rodzin niepełnych, zamieszkiwanych przez 34 osoby.

W 2023 r. w gminie Świercze świadczenia przyznane w ramach wieloletniego rządowego programu "Posiłek w szkole i w domu" otrzymało 74 dzieci, co stanowiło koszt 51 799 zł. Pracą asystenta rodziny objęto 8 rodzin. Koszt pobytu dzieci w pieczy zastępczej wyniósł 58 519 zł. W 2023 roku na świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego wydatkowano 1 920 994 zł.

ROZDZIAŁ II

DIAGNOZA USŁUG SPOŁECZNYCH – WNIOSKI Z BADANIA ANKIETOWEGO MIESZKAŃCÓW GMINY ŚWIERCZE

I. Metodologia badania ankietowego oraz charakterystyka grupy badawczej

1. Metodologia badania

Na potrzeby niniejszej diagnozy zostało przeprowadzone przez firmy IBC oraz CBM Indicator we współpracy z MCPS **badanie mieszkańców** gmin i powiatów w zakresie świadczonych usług społecznych w województwie mazowieckim. Badanie miało charakter ilościowy i zostało przeprowadzone w styczniu i lutym 2025 roku za pomocą kwestionariusza ankietowego skierowanego do mieszkańców korzystających i niekorzystających z usług społecznych. W badaniu zostało zastosowane podejście mieszane (mixed mode) obejmujące trzy techniki zbierania danych: CAWI (ankieta online), CATI (wywiady telefoniczne) oraz CAPI (wywiady bezpośrednie). **Wielkość próby dla mieszkańców gminy Świercze wyniosła 90 ankietowanych** (część pytań ze względu na ich tematykę została zadana mniejszej, dedykowanej grupie mieszkańców).

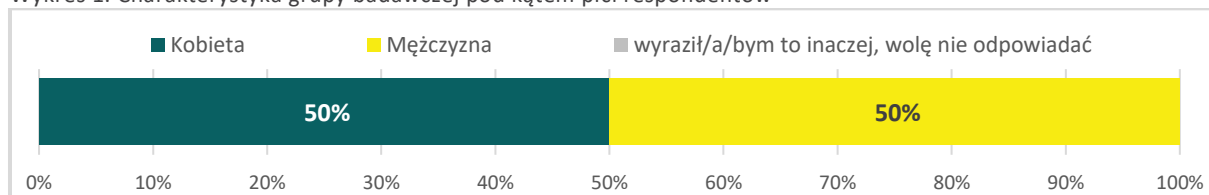
W badaniu mieszkańców gminy wyodrębniono dwie grupy: **beneficjentów usług społecznych** oraz **mieszkańców niekorzystających z usług społecznych**. Do grona beneficjentów zostały zaliczone osoby należące do pięciu podgrup i korzystające w ciągu ostatnich 3 lat z dedykowanych im usług społecznych:

- osoby starsze
- osoby z niepełnosprawnościami (w tym dzieci)
- osoby w kryzysie bezdomności
- osoby z problemami zdrowia psychicznego
- rodziny z dziećmi.

2. Charakterystyka grupy badawczej

Poniżej prezentujemy charakterystykę grupy badawczej w zakresie następujących zmiennych: płci, wieku, wykształcenia, sytuacji zawodowej, sytuacji materialnej respondentów. Grupa ta uczestniczyła w badaniu dotyczącym opinii mieszkańców gminy Świercze o realizowanych usługach społecznych i zapotrzebowaniu na nie dla pięciu grup beneficjentów.

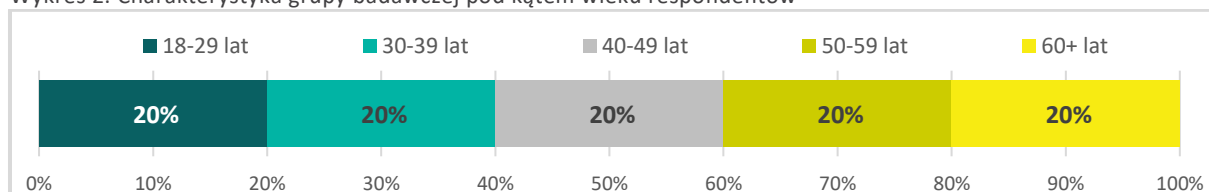
Wykres 1. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem płci respondentów

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W przedmiotowym badaniu udział kobiet i mężczyzn był równy (każda z grup stanowiła 50% ogółu badanych).

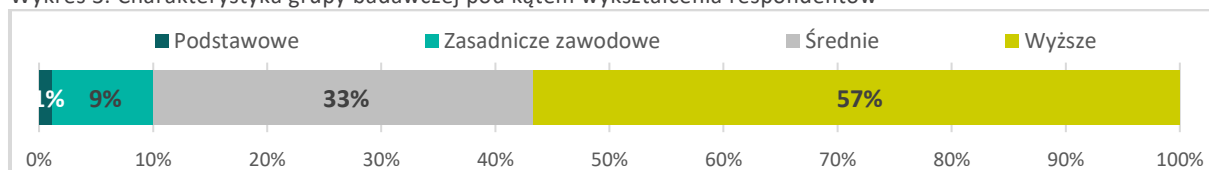
Wykres 2. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem wieku respondentów

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W przypadku wieku respondentów nie odnotowano jednej dominującej grupy respondentów. W każdej z badanych grup wiekowych odnotowano około 20% ankietowanych.

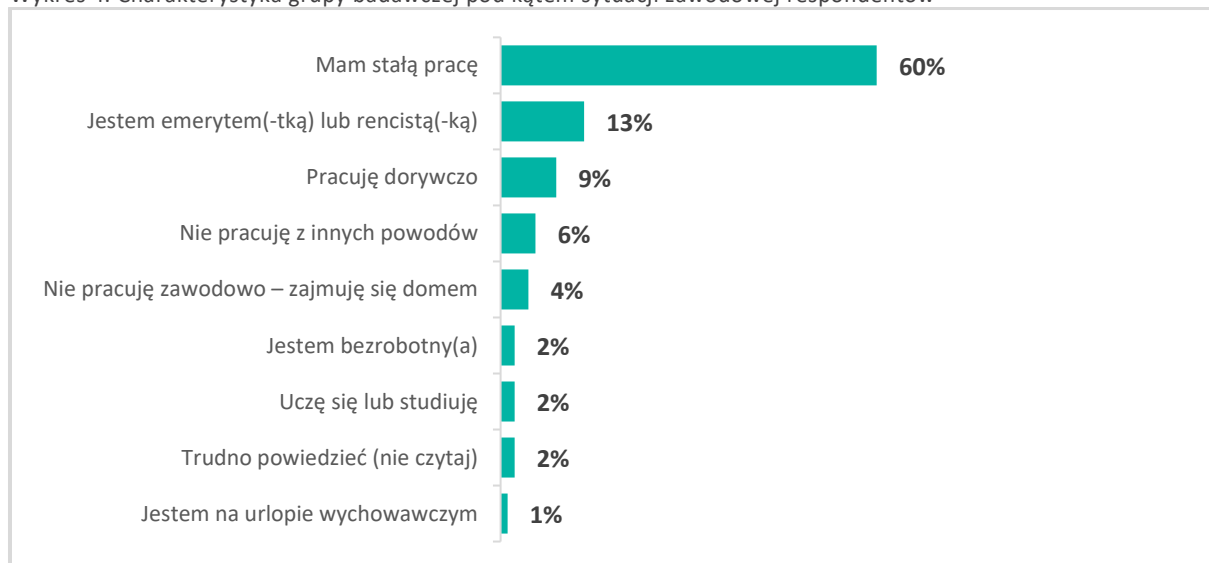
Wykres 3. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem wykształcenia respondentów

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Analiza ankiet badawczych wykazała, że w przypadku wykształcenia respondentów to dominującymi grupami byli ci z wykształceniem wyższym (57% badanych) i średnim (33% badanych).

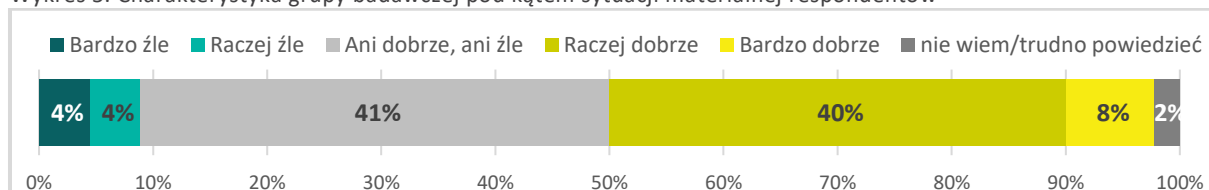
Wykres 4. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem sytuacji zawodowej respondentów

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Jeżeli chodzi o charakterystykę grupy badawczej pod kątem sytuacji zawodowej respondentów przeważającą grupą były osoby posiadające stałą pracę (60% badanych).

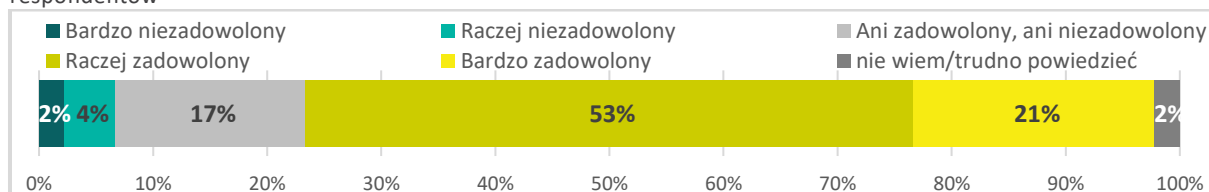
Wykres 5. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem sytuacji materialnej respondentów

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Respondenci określili w przeważającej części swoją sytuację materialną jako raczej dobrą (40% badanych) oraz ani dobrą, ani złą (41% badanych).

Wykres 6. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem stopnia zadowolenia zamieszkiwania na terenie gminy przez respondentów

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

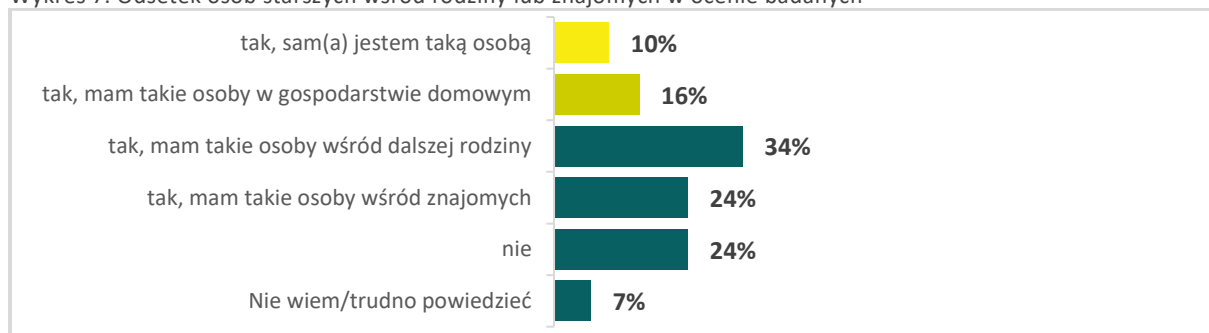
Ankietowani biorący udział w badaniu wyrazili opinię, że są raczej zadowoleni (53% badanych) oraz bardzo zadowoleni (21% badanych) z zamieszkiwania na terenie gminy Świercze.

II. Opinie o realizowanych usługach społecznych i zapotrzebowaniu na nie w pięciu grupach beneficjentów

1. Usługi społeczne dla osób starszych

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu dotyczącym opinii mieszkańców gminy Świercze o realizowanych usługach społecznych i zapotrzebowaniu na nie dla osób starszych.

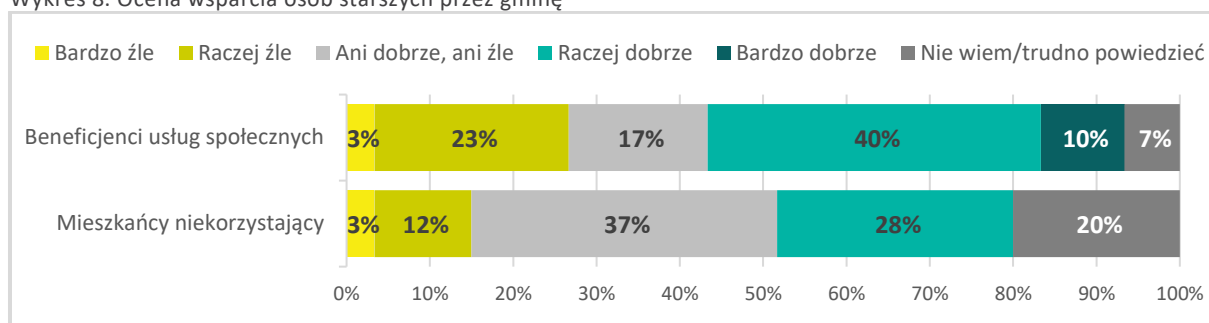
Wykres 7. Odsetek osób starszych wśród rodziny lub znajomych w ocenie badanych

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród badanych mieszkańców gminy Świercze 10% stanowiły osoby starsze, dodatkowo 16% badanych przyznało, że ma takie osoby w gospodarstwie domowym natomiast 34% ankietowanych ma takie osoby wśród dalszej rodziny a 24% wśród znajomych.

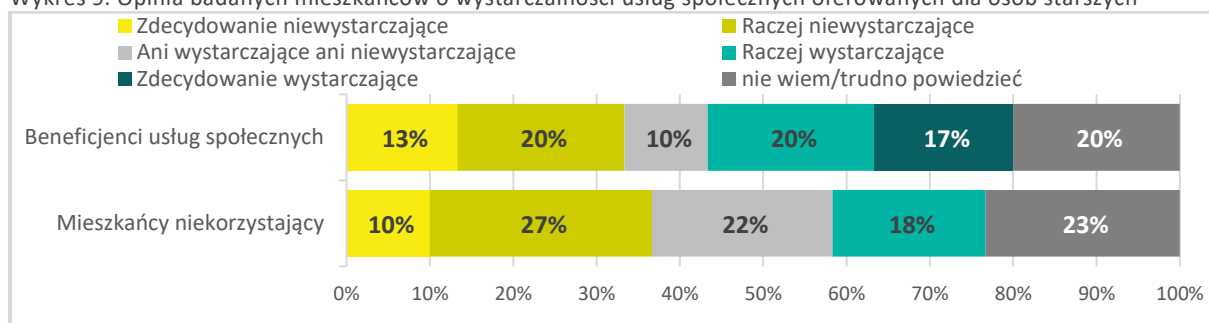
Wykres 8. Ocena wsparcia osób starszych przez gminę

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród uczestniczących w badaniu mieszkańców przeważa zdanie, że gmina Świercze dobrze wspiera osoby starsze (taka jest opinia 50% beneficjentów usług społecznych i 28% niekorzystających z nich).

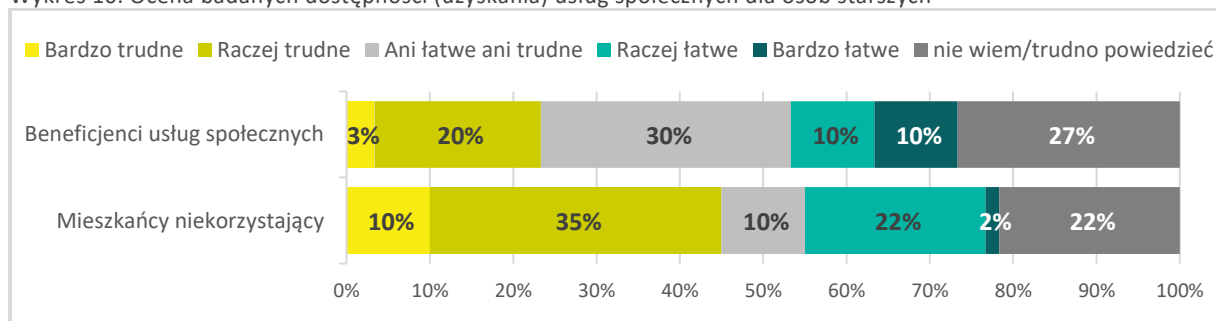
Wykres 9. Opinia badanych mieszkańców o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla osób starszych

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Opinia o tym czy usługi oferowane przez gminę Świercze osobom starszym są wystarczające jest podzielona. Beneficjenci usług społecznych częściej przyznają, że usługi są wystarczające (37% ankietowanych) niż są niewystarczające (33% ankietowanych). Natomiast mieszkańcy niekorzystający ze wsparcia w postaci usług mają odwrotne zdanie (37% ankietowanych uważa je za niewystarczające, 18% ankietowanych za wystarczające).

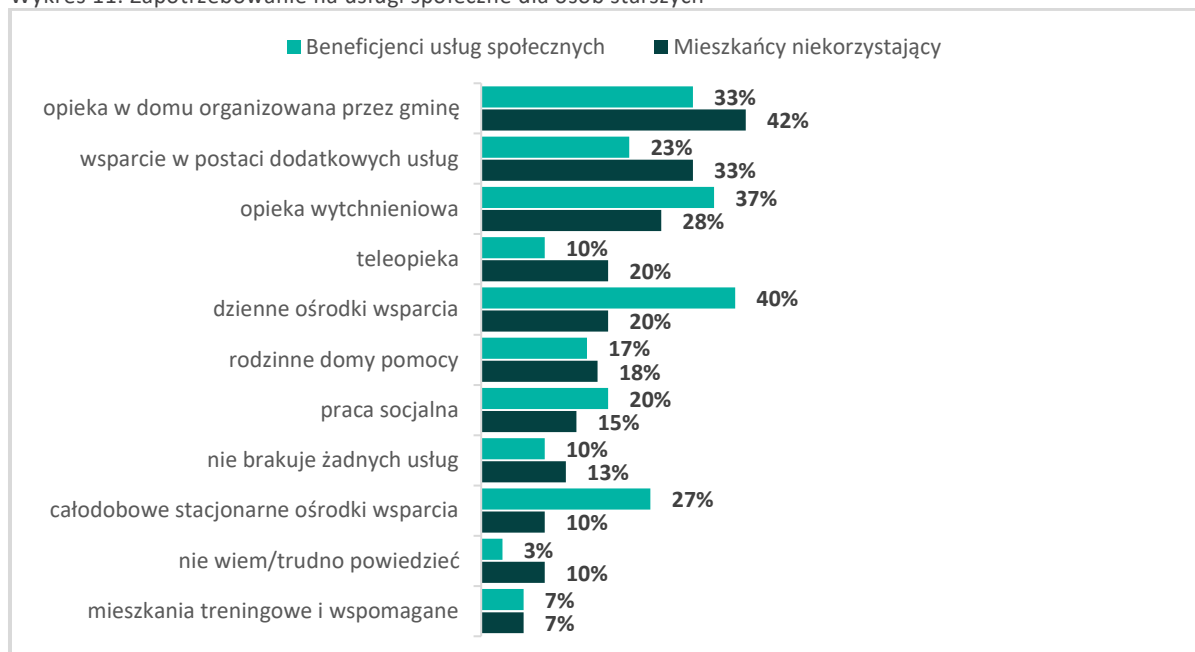
Wykres 10. Ocena badanych dostępności (uzyskania) usług społecznych dla osób starszych

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród ankietowanych przeważa zdanie, że uzyskanie usług społecznych dla osób starszych na terenie gminy Świercze jest trudne (tak sądzi 23% beneficjentów usług społecznych i 45% niekorzystających z nich).

Wykres 11. Zapotrzebowanie na usługi społeczne dla osób starszych

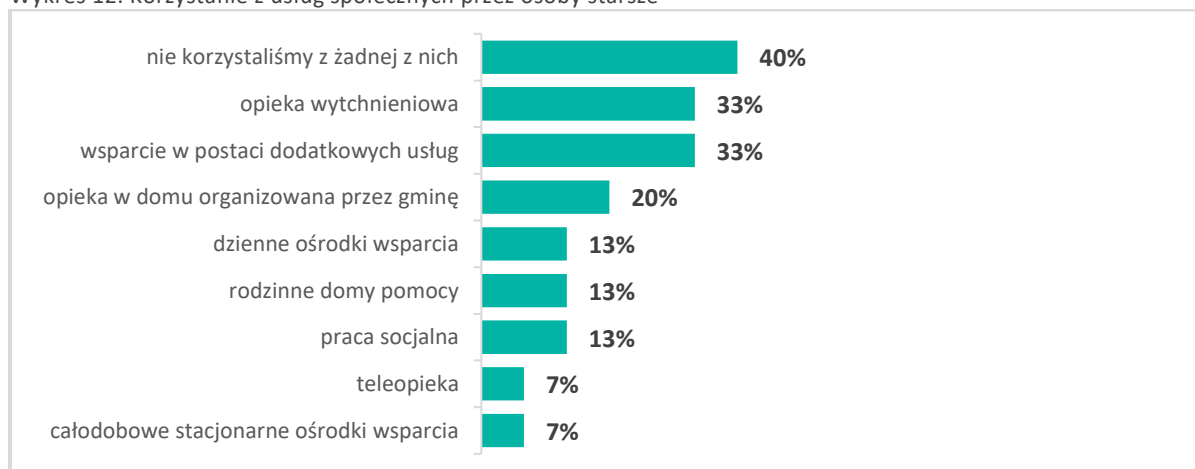

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W opinii mieszkańców gminy Świercze najbardziej potrzebnymi usługami społecznymi dla osób starszych są:

- usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania organizowane przez gminę
- wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa)
- dzienne ośrodki wsparcia.

Wykres 12. Korzystanie z usług społecznych przez osoby starsze

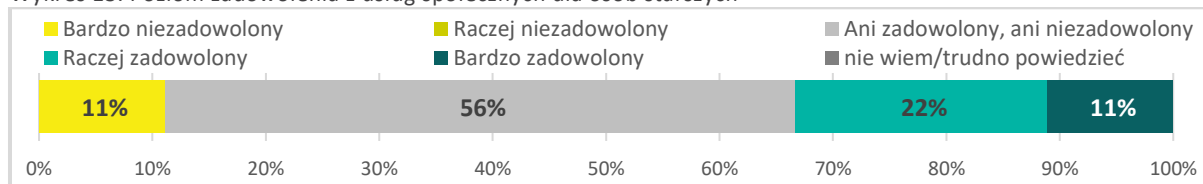

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Z analizy formularzy badawczych wynika, że w ciągu ostatnich 3 lat osoby starsze najczęściej korzystały w gminie Świercze z następujących usług:

- wsparcia w postaci dodatkowych usług (np. w formie dożywiania lub w zakresie transportu, dowozu)
- wsparcia dla członków rodzin lub opiekunów służącego ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa)
- usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania organizowanych przez gminę.

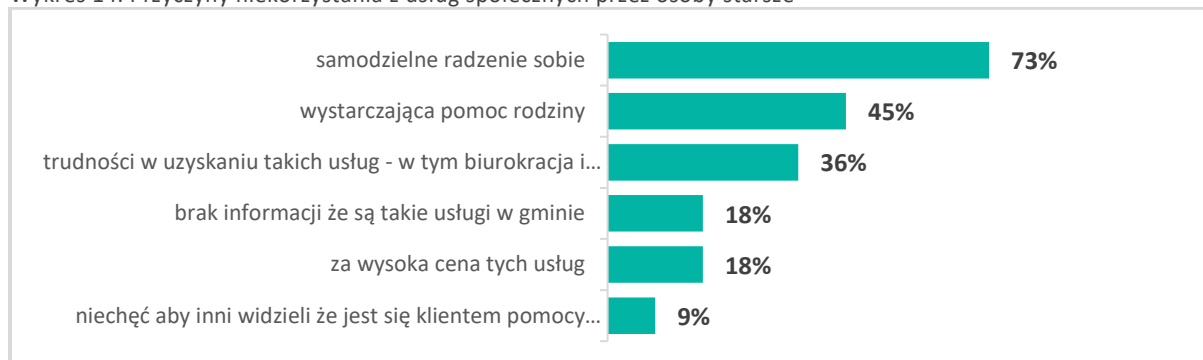
Wykres 13. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla osób starszych

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Mieszkańcy gminy Świercze korzystający z usług społecznych są z nich zadowoleni (33% zadowolonych do 11% niezadowolonych).

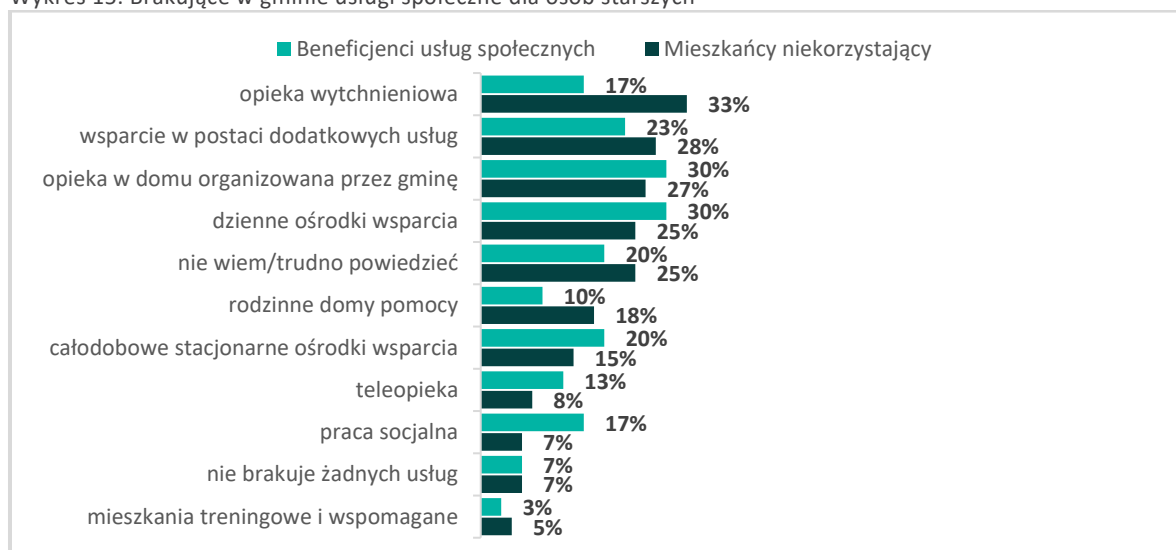
Wykres 14. Przyczyny niekorzystania z usług społecznych przez osoby starsze

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Osoby starsze, które nie były objęte usługami społecznymi, jako przyczynę niekorzystania z nich wskazywały głównie, że radzą sobie samodzielnie (73% ankietowanych) oraz że wystarcza im pomoc rodziny (45% ankietowanych).

Wykres 15. Brakujące w gminie usługi społeczne dla osób starszych

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

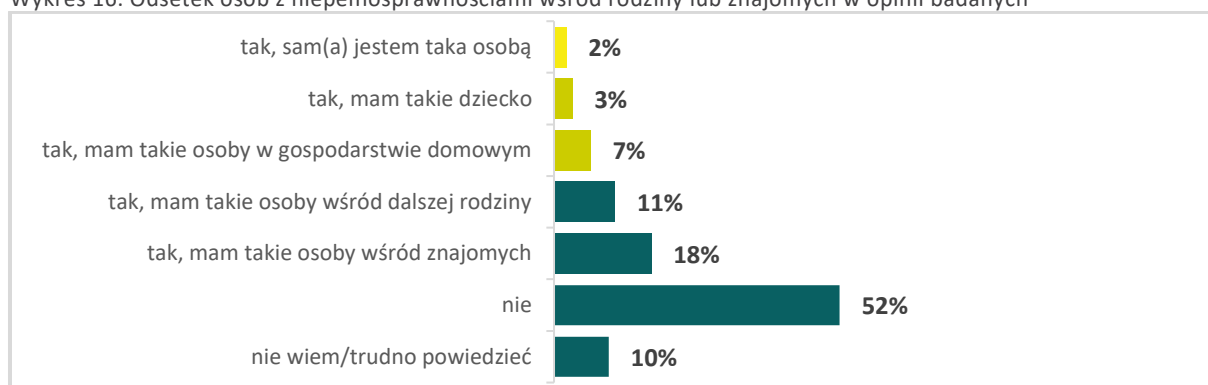
Zdaniem beneficjentów usług społecznych i pozostałych mieszkańców gminy najbardziej brakującymi usługami społecznymi dla osób starszych są:

- usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania organizowane przez gminę
- dzienne ośrodki wsparcia
- wsparcie w postaci dodatkowych usług (np. w formie dożywiania lub w zakresie transportu, dowozu)
- wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa).

2. Usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami (w tym dzieci)

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu dotyczącym opinii mieszkańców gminy Świercze o realizowanych usługach społecznych i zapotrzebowaniu na nie dla osób z niepełnosprawnościami.

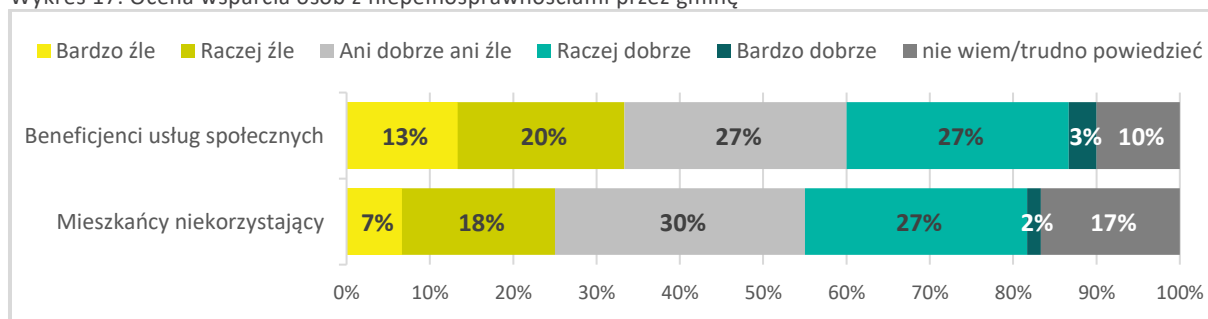
Wykres 16. Odsetek osób z niepełnosprawnościami wśród rodziny lub znajomych w opinii badanych

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród badanych mieszkańców gminy Świercze 2% spośród nich stanowiły os. z niepełnosprawnościami. Dodatkowo 3% przyznało, że jest rodzicem dziecka z niepełnosprawnością, 7% ankietowanych ma takie osoby w gospodarstwie domowym natomiast 18% badanych ma takie osoby wśród znajomych.

Wykres 17. Ocena wsparcia osób z niepełnosprawnościami przez gminę

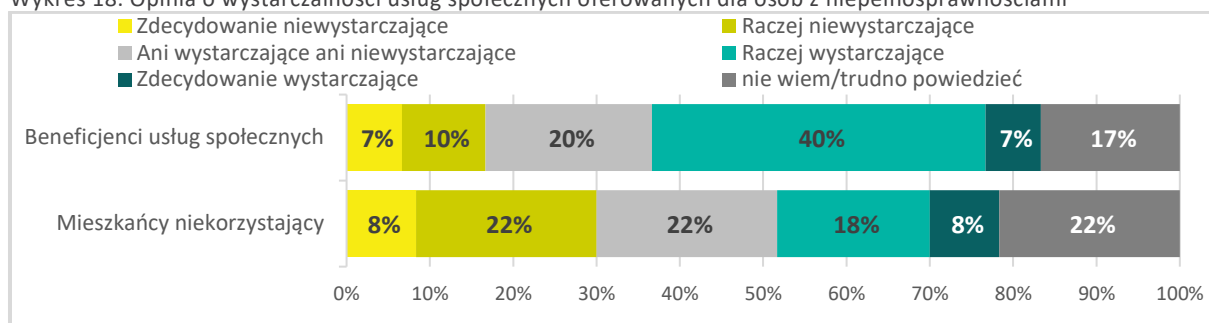

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród uczestniczących w badaniu mieszkańców zdanie na temat oceny wsparcia osób z niepełnosprawnościami przez gminę Świercze jest podzielone. O ile beneficjenci usług społecznych częściej przyznają, że gmina źle wspiera takie osoby (33% ankietowanych) niż dobrze

wspiera (30% ankietowanych), to mieszkańcy niekorzystający ze wsparcia mają odwrotne zdanie (29% badanych uważa, że gmina dobrze wspiera, a 25% badanych twierdzi, że źle wspiera takie osoby).

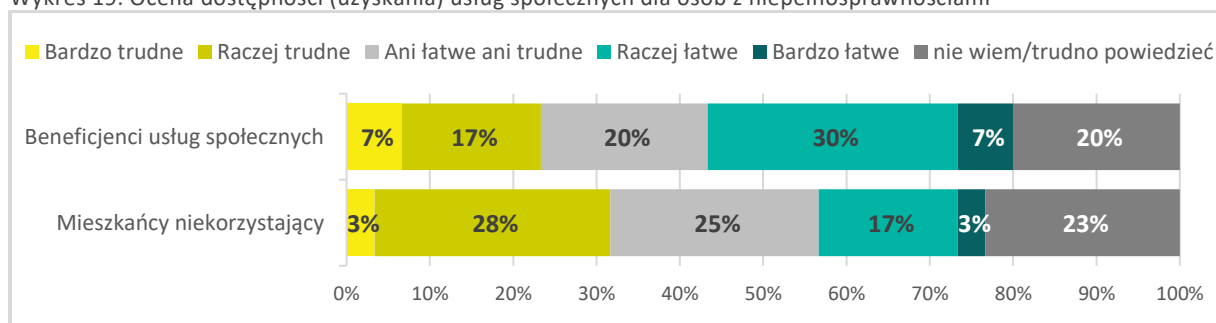
Wykres 18. Opinia o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla osób z niepełnosprawnościami

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Opinia o tym czy usługi oferowane przez gminę Świercze osobom z niepełnosprawnościami są wystarczające jest podzielona. Beneficjenci usług społecznych częściej przyznają, że usługi są wystarczające (47% ankietowanych) niż są niewystarczające (17% ankietowanych). Natomiast mieszkańcy niekorzystający ze wsparcia mają odwrotne zdanie (30% ankietowanych uważa, że są niewystarczające, 26% ankietowanych, że są wystarczające).

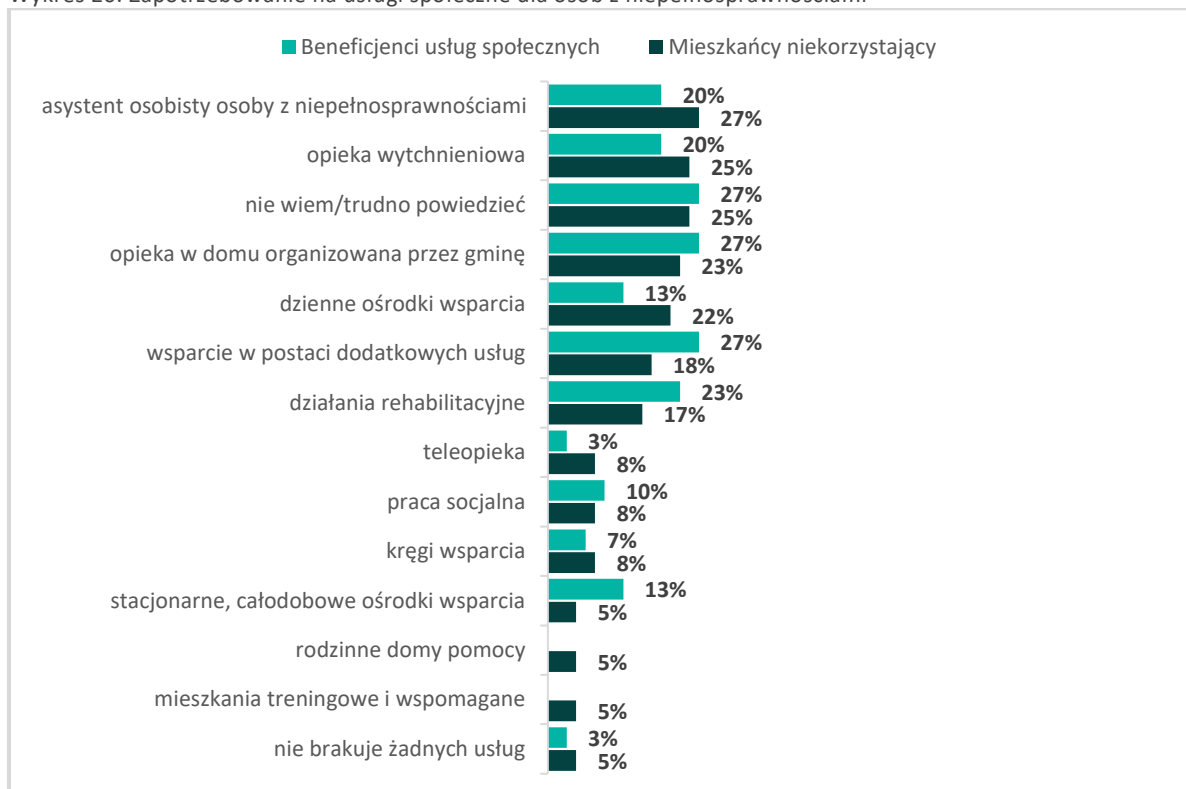
Wykres 19. Ocena dostępności (uzyskania) usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Opinia o stopniu trudności w uzyskaniu usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami na terenie gminy Świercze również jest podzielona. Beneficjenci usług społecznych częściej przyznają, że uzyskanie ww. usług jest łatwe (37% ankietowanych) niż jest trudne (24% badanych). Natomiast mieszkańcy niekorzystający z usług społecznych mają odwrotne zdanie (31% badanych, uważa, że jest trudne, a 20% ankietowanych uznało, że jest łatwe).

Wykres 20. Zapotrzebowanie na usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami

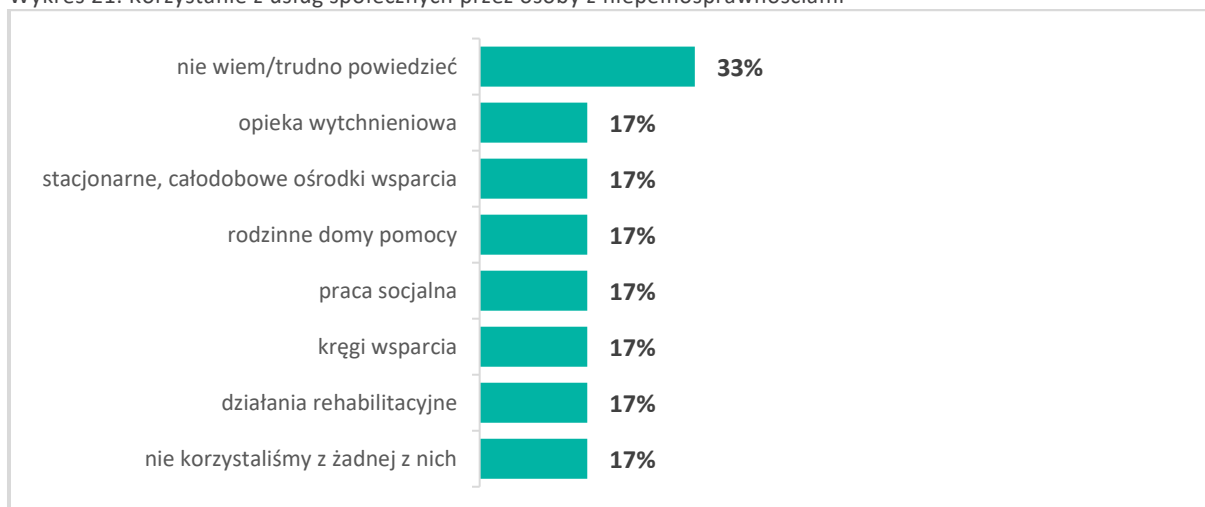

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W opinii mieszkańców gminy Świercze najbardziej potrzebnymi usługami społecznymi dla osób z niepełnosprawnościami są:

- usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania organizowane przez gminę
- asystent osobisty osoby z niepełnosprawnościami
- wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa)
- wsparcie w postaci dodatkowych usług (np. w formie dożywiania lub w zakresie transportu, dowozu).

Wykres 21. Korzystanie z usług społecznych przez osoby z niepełnosprawnościami

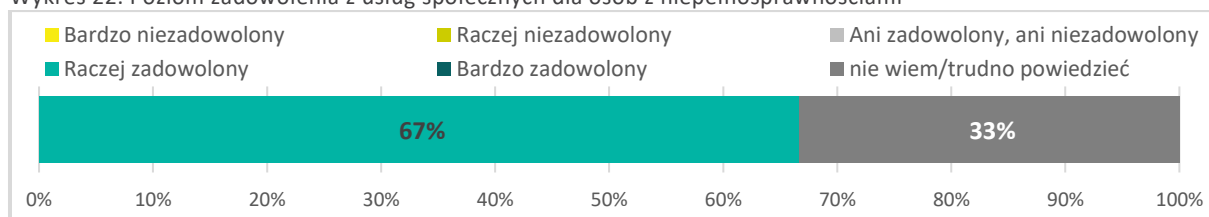

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Ankietowani uznali, że w ciągu ostatnich 3 lat osoby z niepełnosprawnościami najczęściej korzystały z następujących usług:

- wsparcia dla członków rodzin lub opiekunów służącego ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa)
- stacjonarnych, całodobowych ośrodków wsparcia
- rodzinnych domów pomocy
- pracy socjalnej
- kręgów wsparcia
- działań rehabilitacyjnych.

Wykres 22. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Ankietowani mieszkańcy gminy Świercze, korzystający z usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami stwierdzili, że w większości jest z nich zadowolona (67% zadowolonych do 0% niezadowolonych).

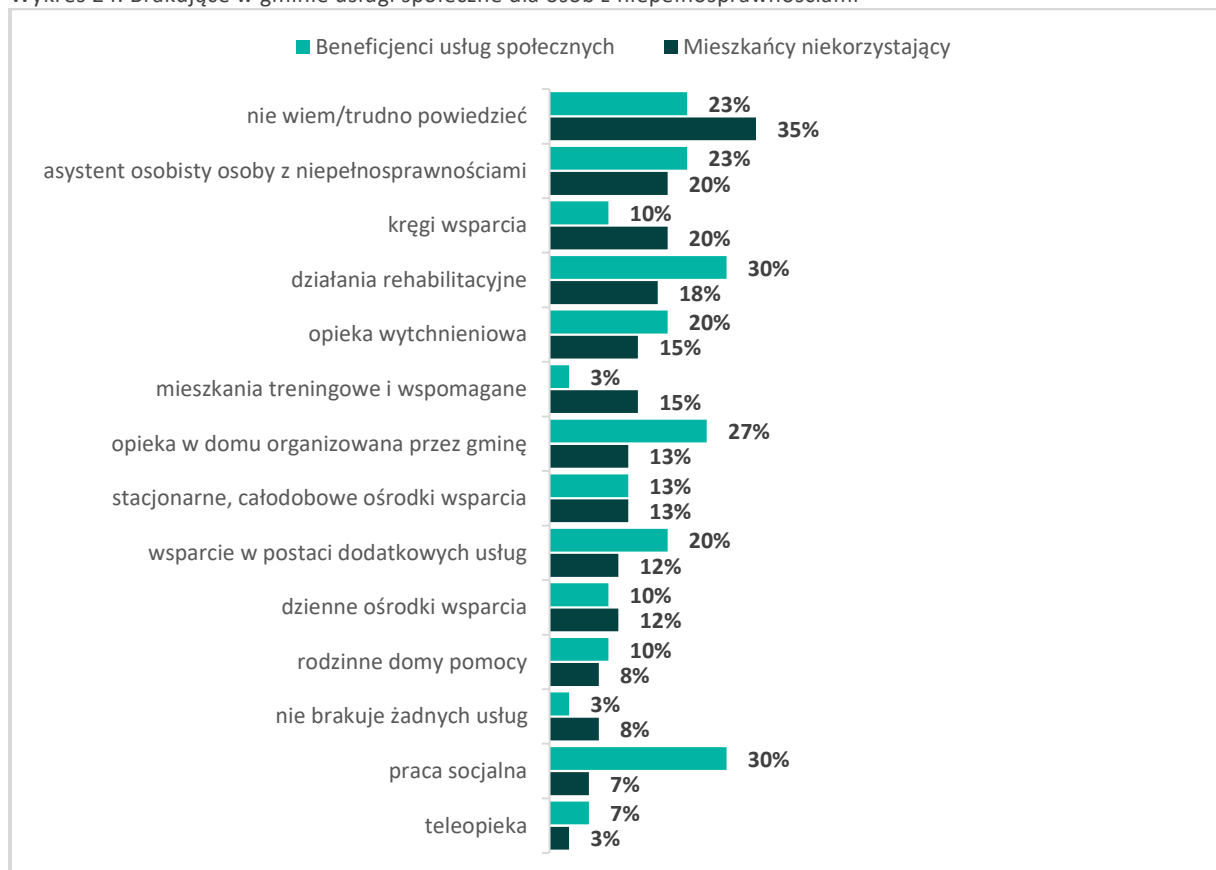
Wykres 23. Przyczyny niekorzystania z usług społecznych przez osoby z niepełnosprawnościami

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Osoby z niepełnosprawnościami, które nie były objęte usługami społecznymi jako przyczynę niekorzystania z nich wskazywały na: radzenie sobie samodzielnie, trudności w uzyskaniu dostępu do takich usług, w tym: biurokracja i długi czas oczekiwania na decyzje, wystarczającą pomoc ze strony rodziny oraz na niechęć, aby inni widzieli, że jest się klientem pomocy społecznej (po 25% ankietowanych).

Wykres 24. Brakujące w gminie usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

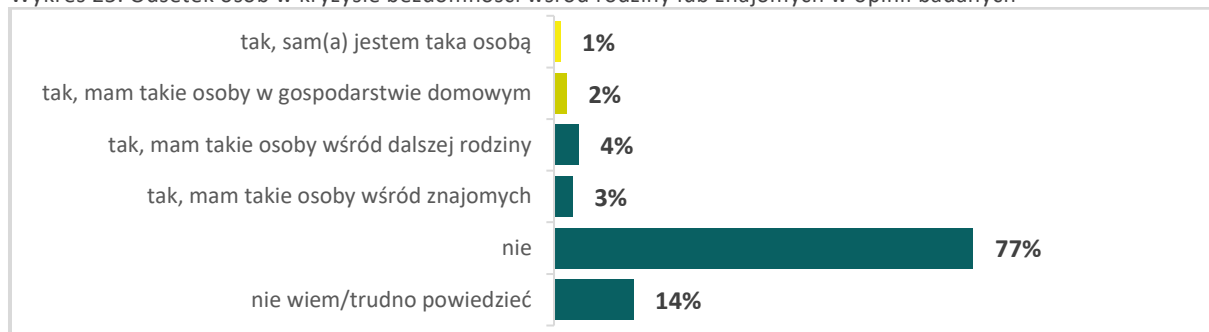
Zdaniem beneficjentów usług społecznych i pozostałych mieszkańców gminy najbardziej brakującymi usługami społecznymi dla osób z niepełnosprawnościami są:

- działania rehabilitacyjne
- asystent osobisty osoby z niepełnosprawnościami
- usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania organizowane przez gminę.

3. Usługi społeczne dla osób w kryzysie bezdomności

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu dotyczącym opinii mieszkańców gminy Świercze o realizowanych usługach społecznych i zapotrzebowaniu na nie dla osób w kryzysie bezdomności.

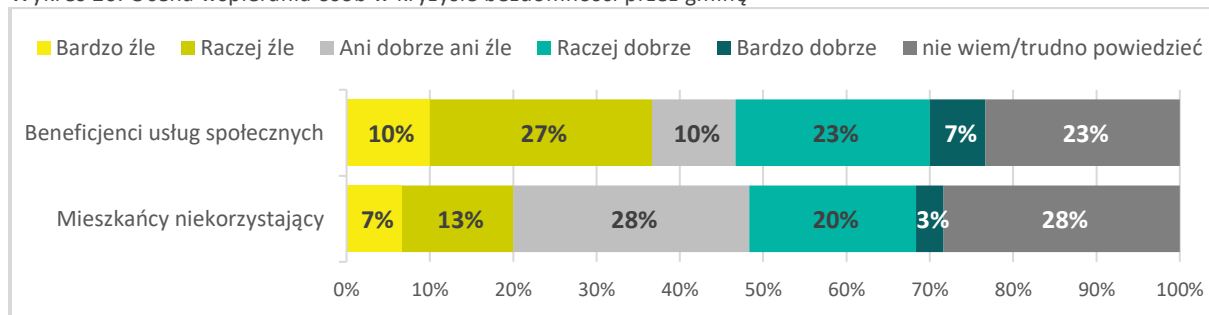
Wykres 25. Odsetek osób w kryzysie bezdomności wśród rodziny lub znajomych w opinii badanych

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród badanych mieszkańców gminy Świercze niespełna 1% spośród nich stanowiły osoby w kryzysie bezdomności. Dodatkowo 2% badanych przyznało, że ma takie osoby w gospodarstwie domowym, 4% ankietowanych ma takie osoby wśród dalszej rodziny, natomiast 3% wskazało na takie osoby wśród znajomych.

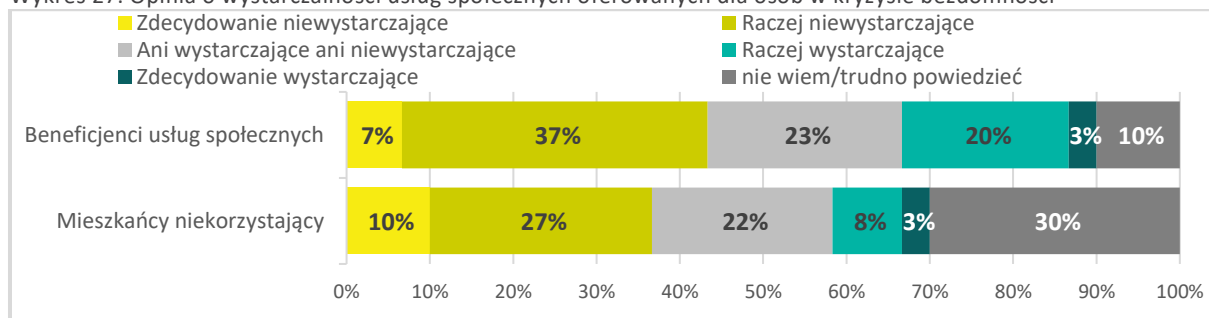
Wykres 26. Ocena wspierania osób w kryzysie bezdomności przez gminę

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród uczestniczących w badaniu mieszkańców zdanie na temat oceny wsparcia osób w kryzysie bezdomności przez gminę Świercze jest podzielone. O ile beneficjenci usług społecznych częściej przyznają, że gmina źle wspiera takie osoby (37% ankietowanych) niż dobrze wspiera (30% ankietowanych), to mieszkańcy niekorzystający ze wsparcia mają odwrotne zdanie (23% badanych uważa, że gmina dobrze wspiera, a 20% badanych, że źle wspiera).

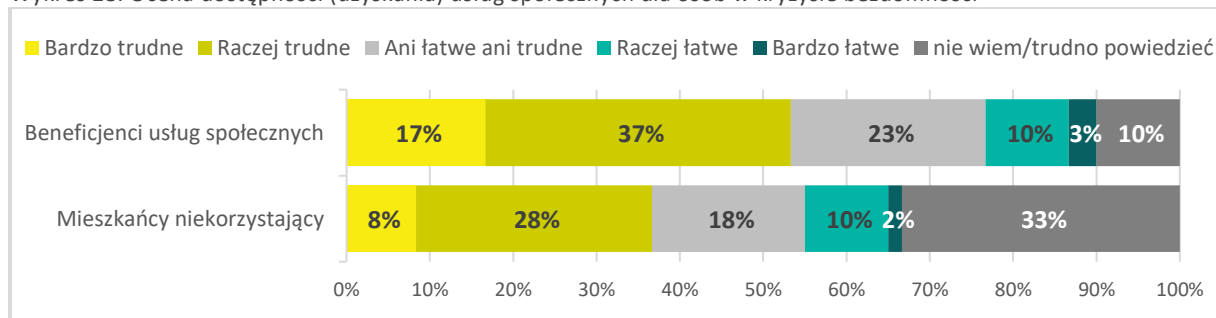
Wykres 27. Opinia o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla osób w kryzysie bezdomności

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Ankietowani wskazali także, że usługi oferowane osobom w kryzysie bezdomności przez gminę Świercze są niewystarczające (takiego zdania jest 44% beneficjentów usług społecznych i 37% niekorzystających z nich).

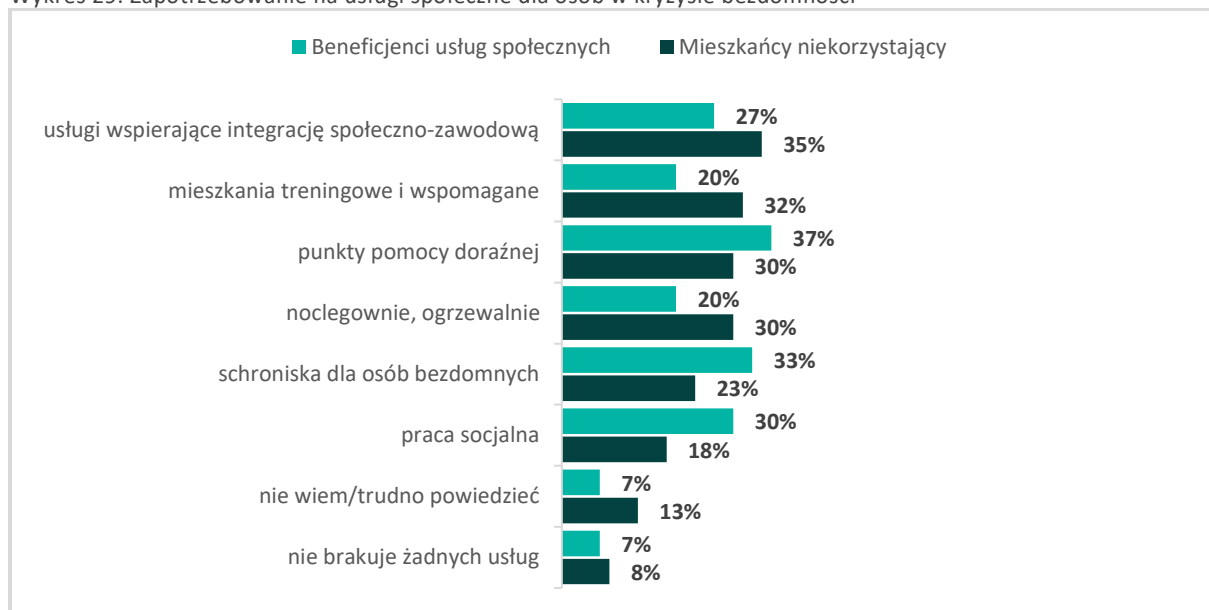
Wykres 28. Ocena dostępności (uzyskania) usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród badanych mieszkańców przeważa zdanie, że uzyskanie usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności na terenie gminy Świercze jest trudne (to jest opinia 54% beneficjentów usług społecznych i 36% niekorzystających z nich).

Wykres 29. Zapotrzebowanie na usługi społeczne dla osób w kryzysie bezdomności

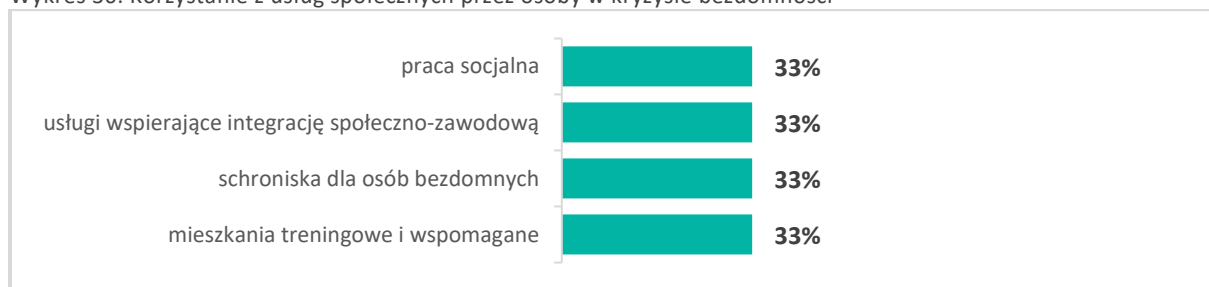

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W opinii mieszkańców gminy Świercze najbardziej potrzebnymi usługami społecznymi dla osób w kryzysie bezdomności są:

- punkty pomocy doraźnej
- usługi wspierające integrację społeczno-zawodową
- schroniska dla osób bezdomnych.

Wykres 30. Korzystanie z usług społecznych przez osoby w kryzysie bezdomności

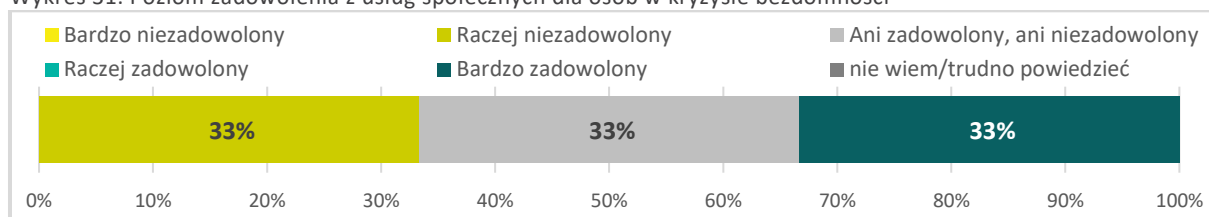

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Z analizy materiału badawczego wynika, że w ciągu ostatnich 3 lat osoby w kryzysie bezdomności z terenu gminy Świercze najczęściej korzystały z następujących usług:

- pracy socjalnej
- usług wspierających integrację społeczno-zawodową
- schronisk dla osób bezdomnych
- mieszkań treningowych i wspomaganych.

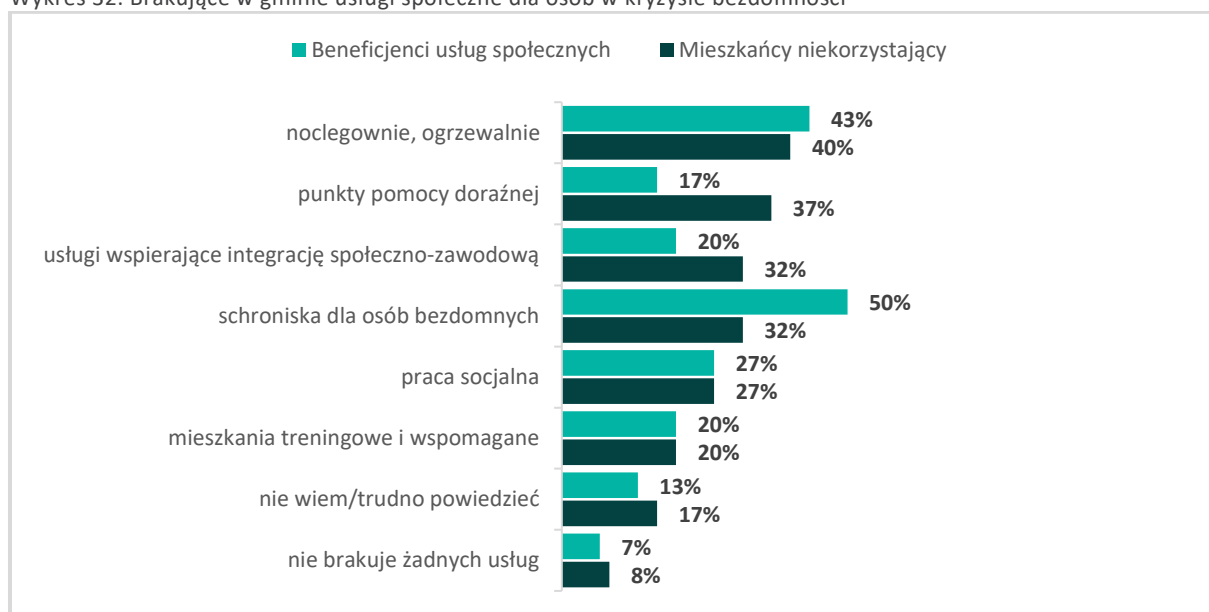
Wykres 31. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Osoby w kryzysie bezdomności korzystające z usług społecznych wyraziły opinię, że są z nich równie zadowolone co niezadowolone (po 33% badanych).

Wykres 32. Brakujące w gminie usługi społeczne dla osób w kryzysie bezdomności

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

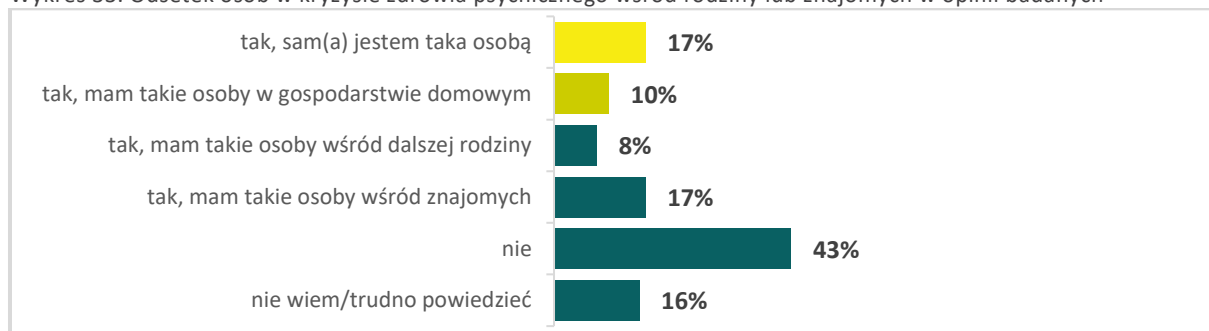
Zdaniem beneficjentów usług społecznych i pozostałych mieszkańców gminy Świercze najbardziej brakuje następujących usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności:

- noclegowni, ogrzewalni
- schronisk dla osób bezdomnych
- punktów pomocy doraźnej.

4. Usługi społeczne dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu dotyczącym opinii mieszkańców gminy Świercze o realizowanych usługach społecznych i zapotrzebowaniu na nie dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego.

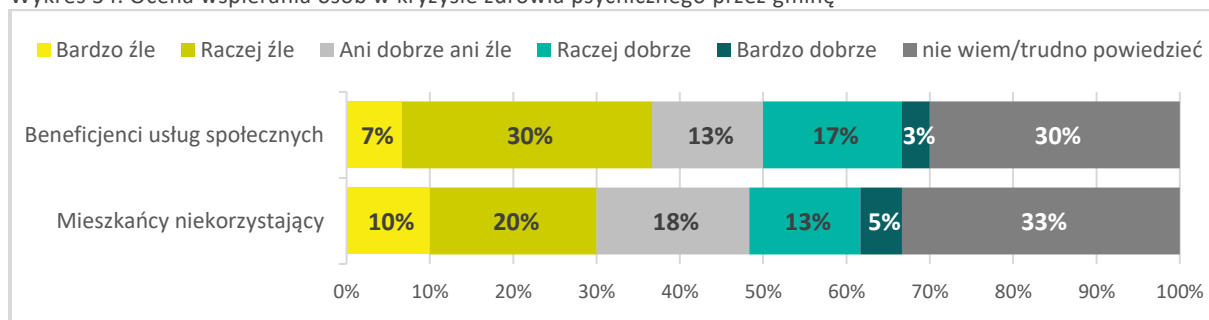
Wykres 33. Odsetek osób w kryzysie zdrowia psychicznego wśród rodziny lub znajomych w opinii badanych

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród badanych mieszkańców 17% stanowiły osoby w kryzysie zdrowia psychicznego. Dodatkowo 10% ankietowanych przyznało, że ma takie osoby w gospodarstwie domowym, 8% uczestników badania przyznało, że ma takie osoby wśród dalszej rodziny, a 17% wśród znajomych.

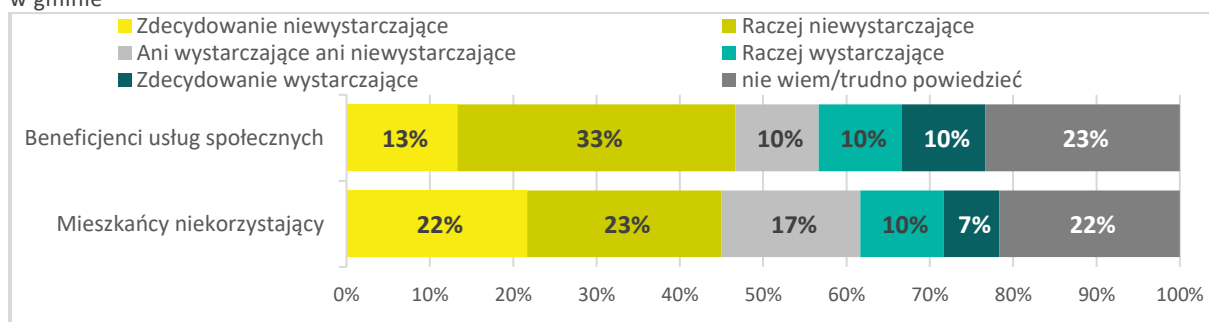
Wykres 34. Ocena wspierania osób w kryzysie zdrowia psychicznego przez gminę

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród mieszkańców przeważa zdanie, że gmina Świercze źle wspiera osoby w kryzysie zdrowia psychicznego (tak uważa 37% beneficjentów usług społecznych i 30% niekorzystających z nich).

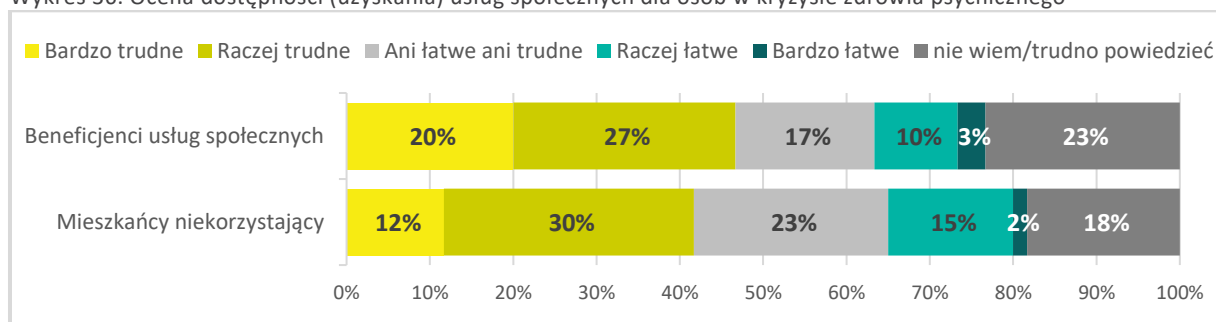
Wykres 35. Opinia o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego w gminie

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Uczestniczący w badaniu mieszkańcy stwierdzili, że usługi oferowane osobom w kryzysie zdrowia psychicznego przez gminę Świercze są niewystarczające (to jest opinia 46% beneficjentów usług społecznych i 45% niekorzystających z nich).

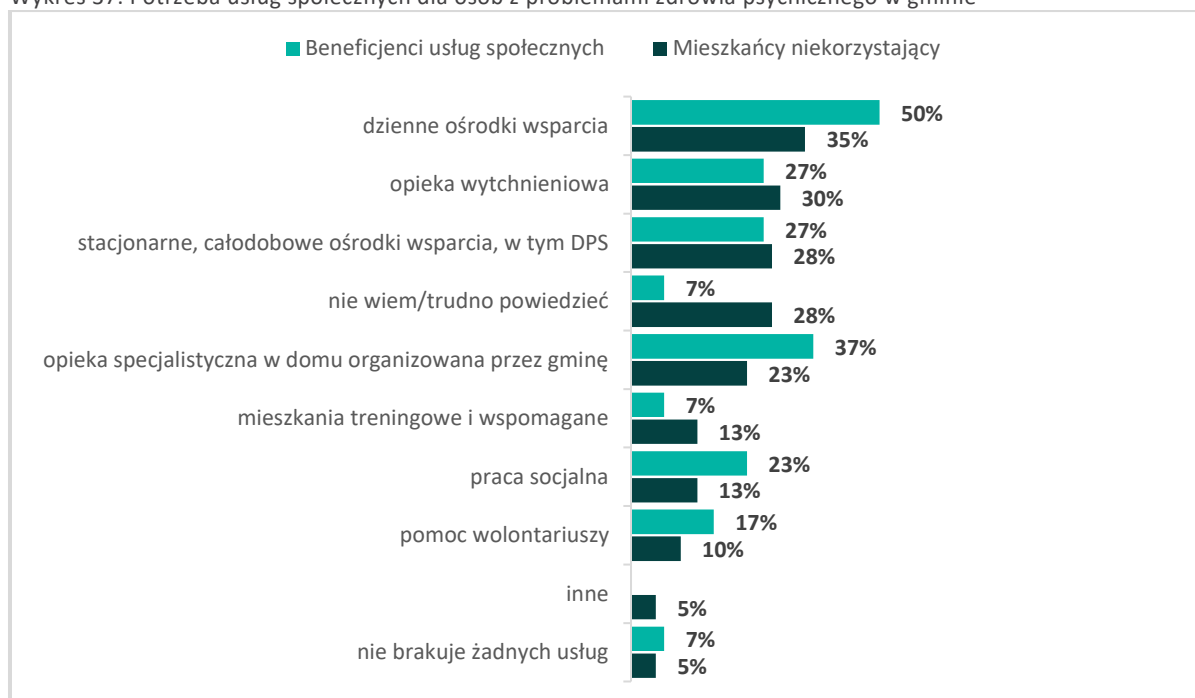
Wykres 36. Ocena dostępności (uzyskania) usług społecznych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród ankietowanych mieszkańców przeważa zdanie, że uzyskanie usług społecznych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego na terenie gminy Świercze jest trudne (takiego zdania jest 47% beneficjentów usług społecznych i 42% niekorzystających z nich).

Wykres 37. Potrzeba usług społecznych dla osób z problemami zdrowia psychicznego w gminie

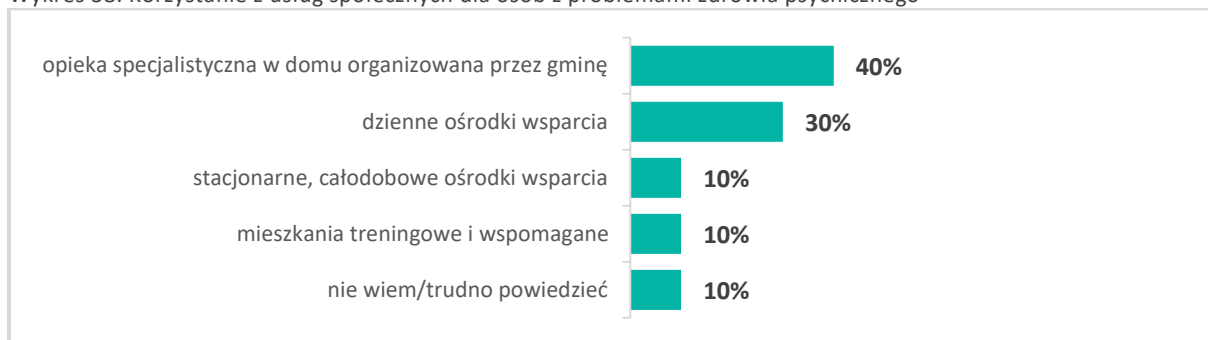

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W opinii mieszkańców gminy Świercze najbardziej potrzebnymi usługami społecznymi dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego są:

- dzienne ośrodki wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi
- specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania organizowane przez gminę
- wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa).

Wykres 38. Korzystanie z usług społecznych dla osób z problemami zdrowia psychicznego

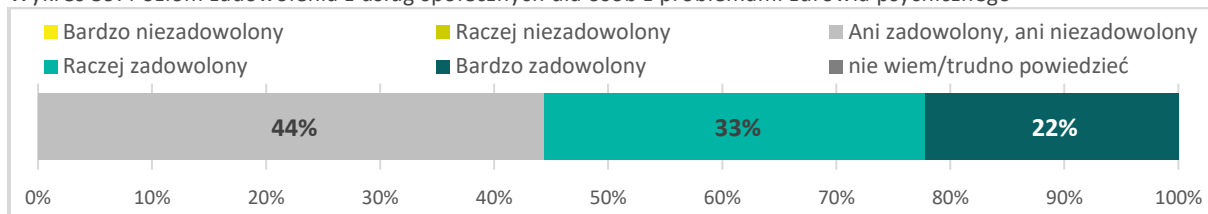

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Z analizy materiału badawczego wynika, że najczęściej osoby w kryzysie zdrowia psychicznego z terenu gminy Świercze w ciągu ostatnich 3 lat korzystały z następujących usług:

- specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania organizowanych przez gminę
- dziennych ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

Wykres 39. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla osób z problemami zdrowia psychicznego

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Pośród ankietowanych z terenu gminy Świercze korzystających z usług społecznych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego większość wyraziło swoje zadowolenie z poziomu ich świadczenia (55% zadowolonych do 0% niezadowolonych).

Wykres 40. Przyczyny niekorzystania z usług społecznych dla osób z problemami zdrowia psychicznego

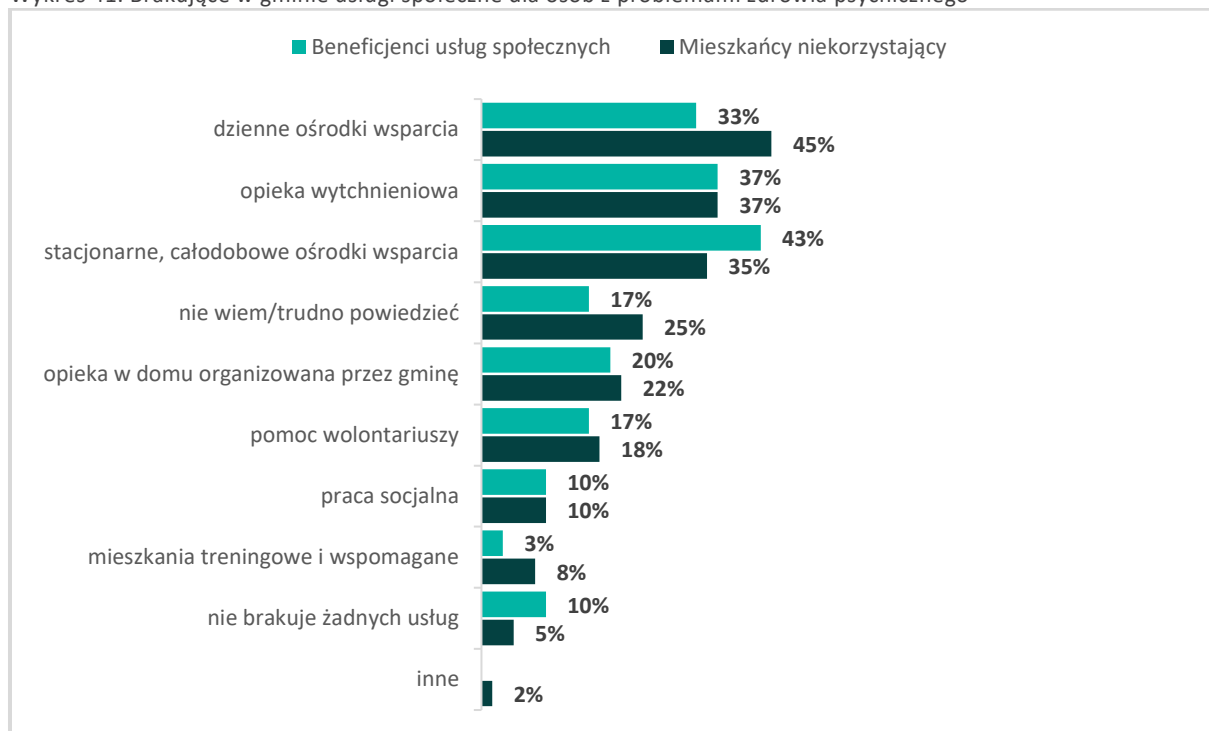

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Osoby z problemami zdrowia psychicznego, które nie były objęte usługami społecznymi jako przyczynę niekorzystania z nich głównie wskazywały na brak informacji, że takie usługi

są świadczone w gminie (89% ankietowanych) oraz na samodzielne radzenie sobie z problemami (44% ankietowanych).

Wykres 41. Brakujące w gminie usługi społeczne dla osób z problemami zdrowia psychicznego

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

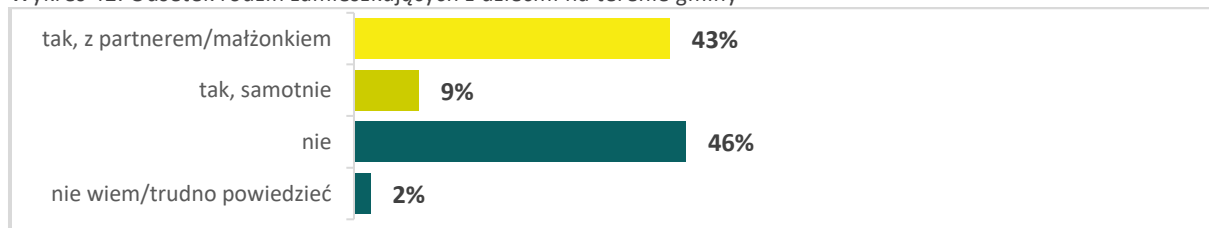
Zdaniem beneficjentów i pozostałych mieszkańców gminy Świercze najbardziej brakującymi usługami społecznymi dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego są:

- stacjonarne, całodobowe ośrodki wsparcia
- dzienne ośrodki wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi
- wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa).

5. Usługi społeczne dla rodzin z dziećmi

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu dotyczącym opinii mieszkańców gminy Świercze o realizowanych usługach społecznych i zapotrzebowaniu na nie dla rodzin z dziećmi.

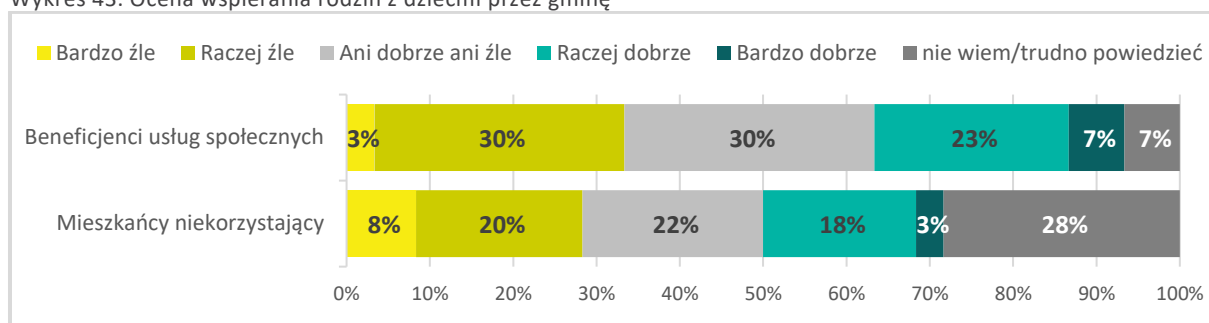
Wykres 42. Odsetek rodzin zamieszkujących z dziećmi na terenie gminy

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród badanych mieszkańców gminy Świercze 43% ankietowanych stanowiły rodziny z dziećmi. Dodatkowo 9% uczestników badania przyznało, że mieszka samotnie z dziećmi, natomiast 46% nie posiada dzieci.

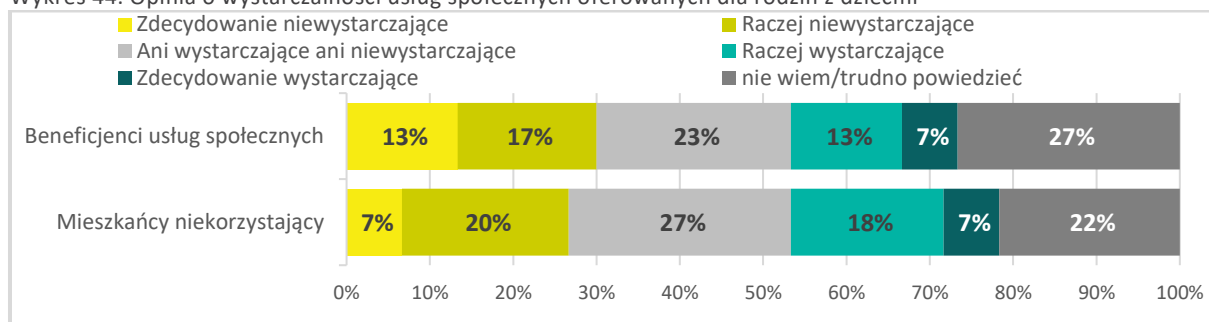
Wykres 43. Ocena wspierania rodzin z dziećmi przez gminę

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród mieszkańców przeważa zdanie, że gmina Świercze źle wspiera rodziny z dziećmi (to jest opinia 33% beneficjentów usług społecznych i 28% niekorzystających z nich).

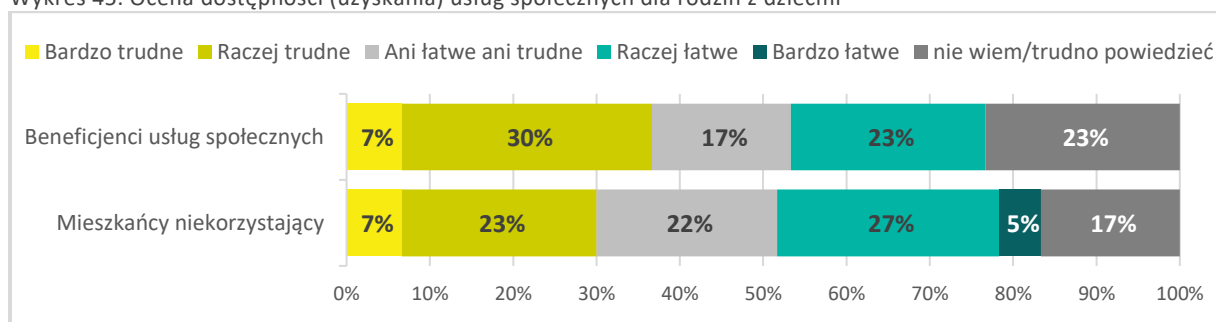
Wykres 44. Opinia o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla rodzin z dziećmi

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród uczestników procesu badawczego przeważa opinia o tym, że usługi oferowane rodzinom z dziećmi przez gminę Świercze są niewystarczające (to jest zdanie 30% beneficjentów usług społecznych i 27% niekorzystających z nich).

Wykres 45. Ocena dostępności (uzyskania) usług społecznych dla rodzin z dziećmi

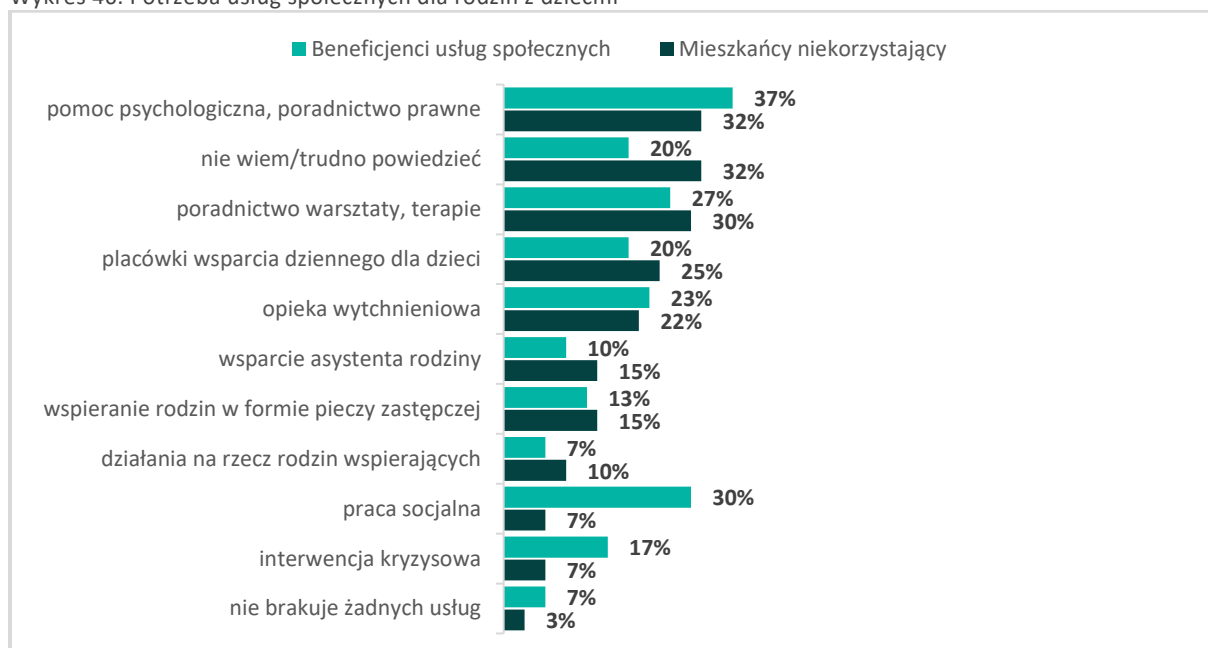

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Opinia o stopniu trudności w uzyskaniu usług społecznych dla rodzin z dziećmi na terenie gminy Świercze jest podzielona. Beneficjenci usług społecznych częściej przyznają, że uzyskanie ww. usług jest trudne (37% ankietowanych) niż jest łatwe (23% badanych). Natomiast

mieszkańcy niekorzystający z usług społecznych mają odwrotne zdanie (32% ankietowanych uznało, że jest łatwe, a 30% badanych, że jest trudne).

Wykres 46. Potrzeba usług społecznych dla rodzin z dziećmi

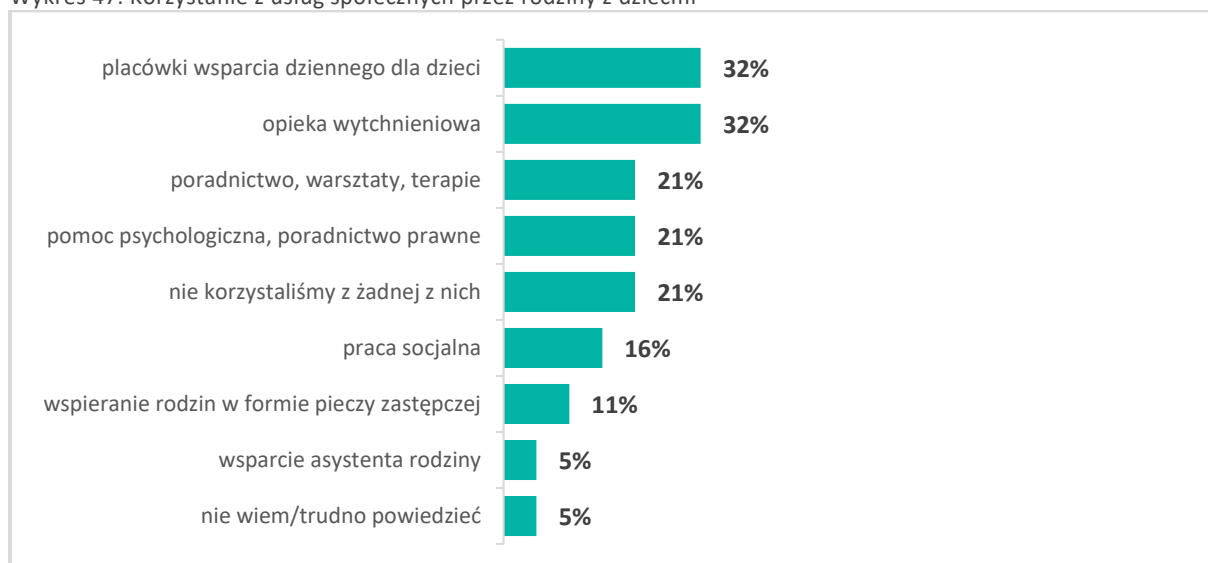

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W opinii mieszkańców gminy Świercze najbardziej potrzebnymi usługami społecznymi dla rodzin z dziećmi są:

- pomoc psychologiczna, poradnictwo prawne
- poradnictwo, warsztaty, terapie
- placówki wsparcia dziennego dla dzieci
- wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa).

Wykres 47. Korzystanie z usług społecznych przez rodziny z dziećmi

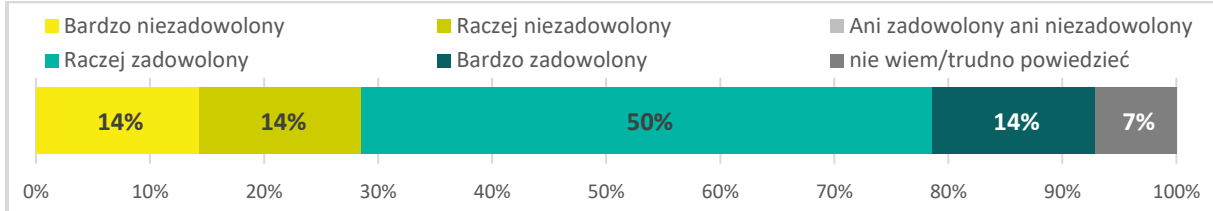

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Z analizy materiału badawczego wynika, że w ciągu ostatnich 3 lat rodziny z dziećmi z terenu gminy Świercze najczęściej korzystały z następujących usług:

- placówek wsparcia dziennego dla dzieci
- wsparcia dla członków rodzin lub opiekunów służącego ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa).

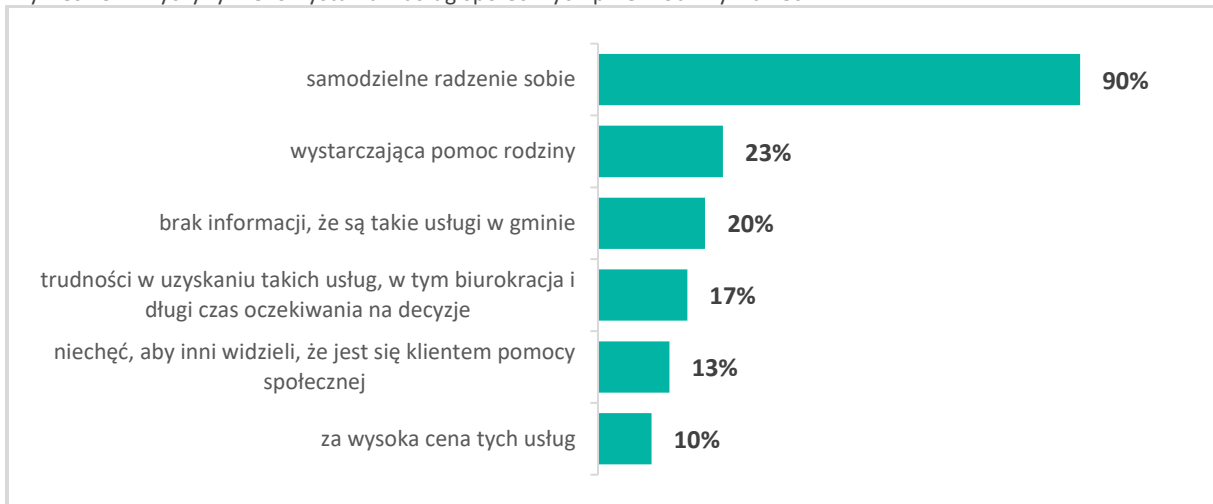
Wykres 48. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla rodzin z dziećmi

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Pośród ankietowanych z terenu gminy Świercze korzystających z usług społecznych dla rodzin z dziećmi większość wyraziło swoje zadowolenie z poziomu ich świadczenia (64% zadowolonych do 28% niezadowolonych).

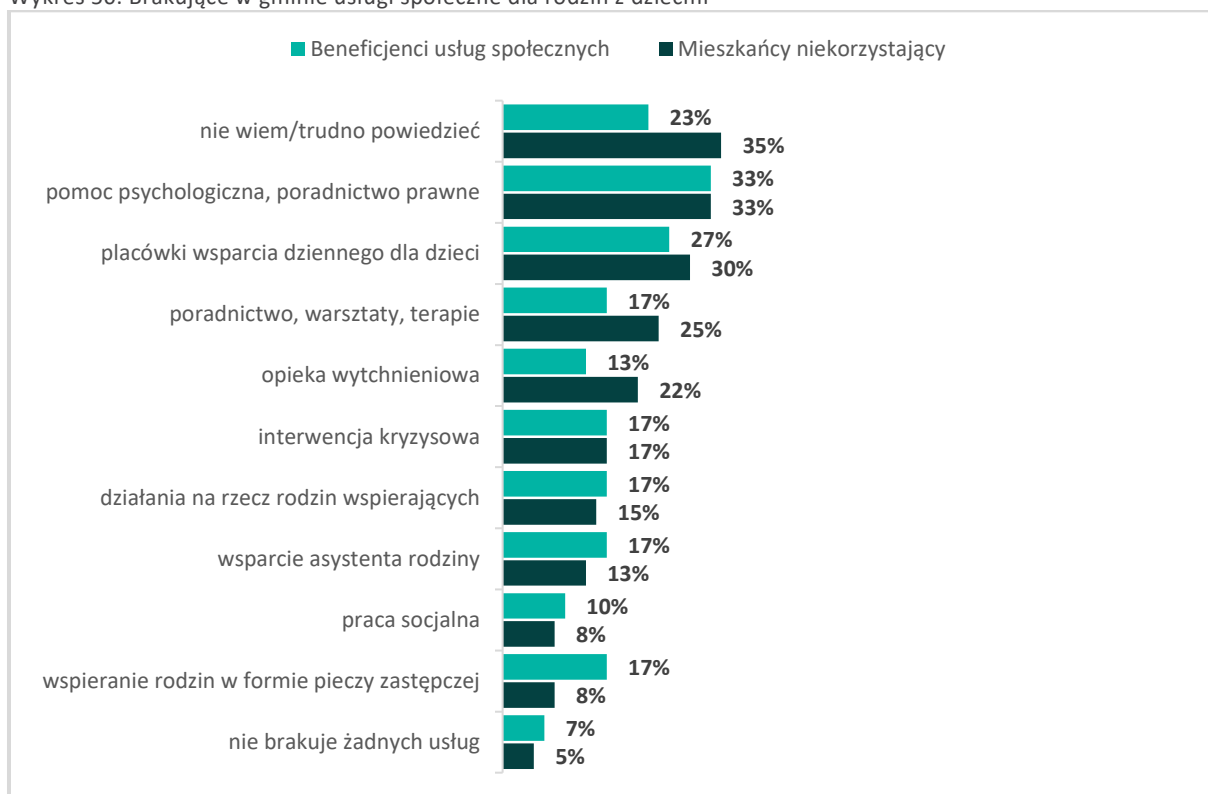
Wykres 49. Przyczyny niekorzystania z usług społecznych przez rodziny z dziećmi

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Rodziny z dziećmi, które nie były objęte usługami społecznymi jako przyczynę niekorzystania z nich głównie wskazywały na radzenie sobie samodzielnie z problemami (90% ankietowanych) oraz na wystarczającą pomoc ze strony rodziny (23% badanych).

Wykres 50. Brakujące w gminie usługi społeczne dla rodzin z dziećmi

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

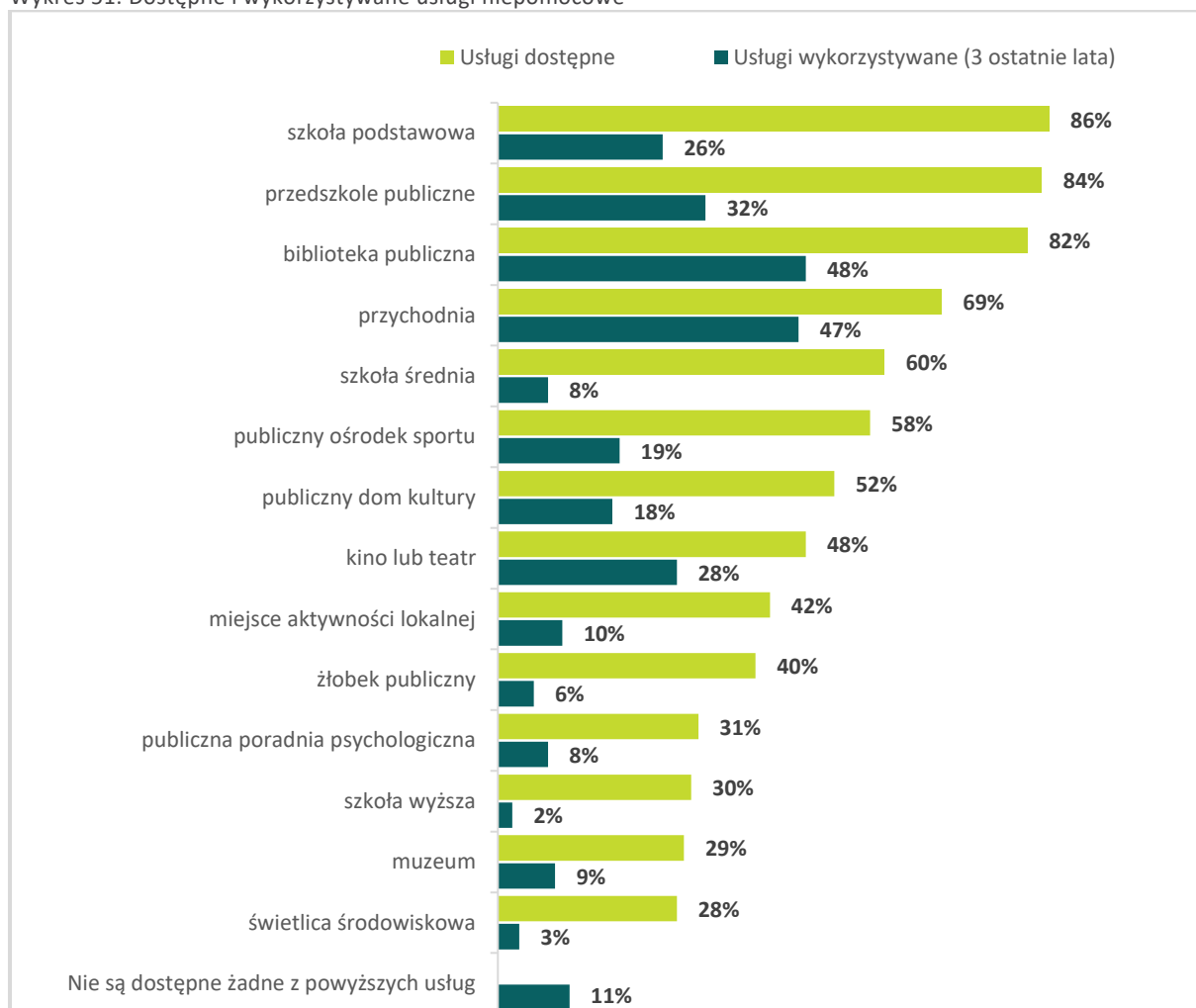
Zdaniem beneficjentów usług społecznych i pozostałych mieszkańców gminy najbardziej brakujące usługi społeczne dla rodzin z dziećmi to:

- pomoc psychologiczna, poradnictwo prawne
- placówki wsparcia dziennego dla dzieci
- poradnictwo, warsztaty, terapie.

6. Usługi niepomocowe dostępne w gminie

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu dotyczącym opinii mieszkańców gminy Świercze o realizowanych na jej terenie usługach niepomocowych.

Wykres 51. Dostępne i wykorzystywane usługi niepomocowe

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Zdaniem mieszkańców gminy Świercze na jej terenie są dostępne różne niepomocowe usługi społeczne. Najczęściej wskazywane to:

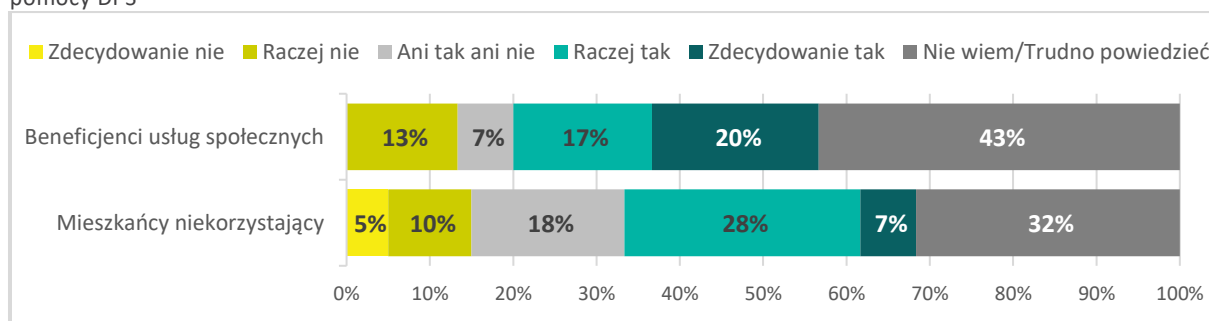
- szkoła podstawowa (86% ankietowanych)
- przedszkole publiczne (84% ankietowanych)
- biblioteka publiczna (82% ankietowanych)
- przychodnia (69% ankietowanych)
- szkoła średnia (60% ankietowanych)
- publiczny ośrodek sportu (58% ankietowanych)
- publiczny dom kultury (52% ankietowanych)

Natomiast najczęściej wykorzystywaną w ciągu ostatnich 3 lat usługą społeczną według respondentów jest przychodnia (47% badanych) oraz biblioteka (48% badanych).

7. Potrzeba zaangażowania instytucji powiatowych w realizację usług społecznych

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu dotyczącym opinii mieszkańców gminy Świercze o potrzebie zaangażowania się instytucji powiatowych w realizację usług społecznych.

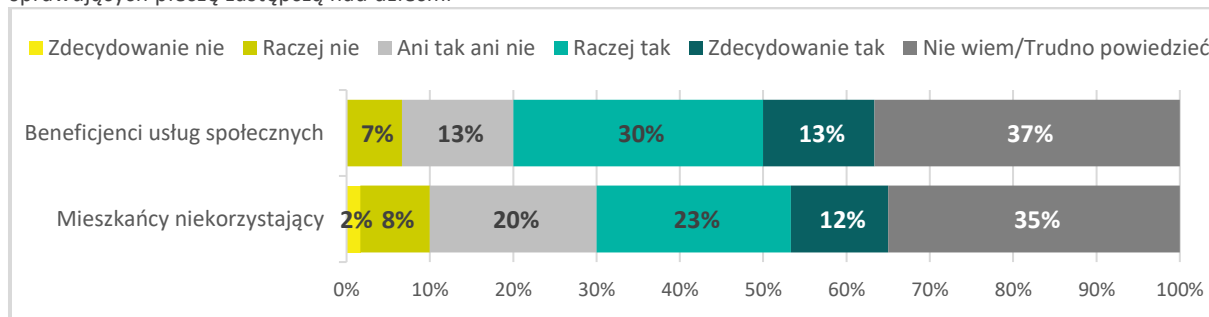
Wykres 52. Potrzeba zaangażowania instytucji powiatowych w realizację usług społecznych dla osób, które potrzebują pomocy DPS

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród mieszkańców gminy Świercze przeważała opinia, że usługi społeczne dla osób, które potrzebują wsparcia w postaci umieszczenia ich w domu pomocy społecznej wymagają większego zaangażowania się instytucji powiatowych (takiego zdania jest 37% beneficjentów usług społecznych i 35% niekorzystających z nich).

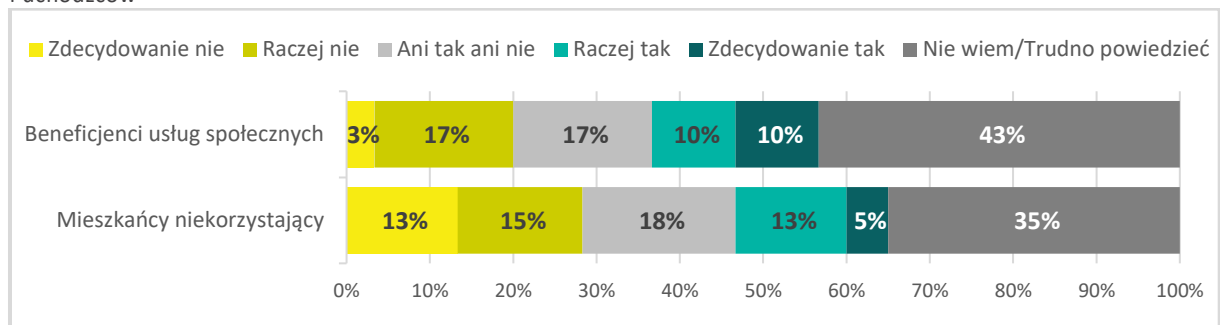
Wykres 53. Potrzeba zaangażowania się instytucji powiatowych w realizację usług społecznych dla rodzin lub osób sprawujących pieczę zastępczą nad dziećmi

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród mieszkańców gminy Świercze przeważała opinia, że usługi społeczne dla osób, które sprawują pieczę zastępczą nad dziećmi wymagają większego zaangażowania się instytucji powiatowych (taka jest opinia 43% beneficjentów usług społecznych i 35% niekorzystających z nich).

Wykres 54. Potrzeba zaangażowania instytucji powiatowych w realizację usług społecznych dla cudzoziemców i uchodźców

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród mieszkańców gminy Świercze w przypadku większego zaangażowania się instytucji powiatowych w usługi społeczne dla cudzoziemców i uchodźców opinie były podzielone. Beneficjenci usług społecznych równie często przyznają, że należy jak i nie należy wzmocnić takich działań (po 20% ankietowanych). Natomiast mieszkańcy niekorzystający z usług społecznych częściej przyznają, że nie należy wzmocnić takich działań (28% ankietowanych nie wymagają wzmocnienia, 18% ankietowanych wymagają wzmocnienia).

ROZDZIAŁ III

DIAGNOZA USŁUG SPOŁECZNYCH – WNIOSKI Z BADANIA ANKIETOWEGO INSTYTUCJI ŚWIADCZĄCYCH USŁUGI SPOŁECZNE W GMINIE ŚWIERCZE

I. Metodologia badania ankietowego oraz charakterystyka grupy badawczej

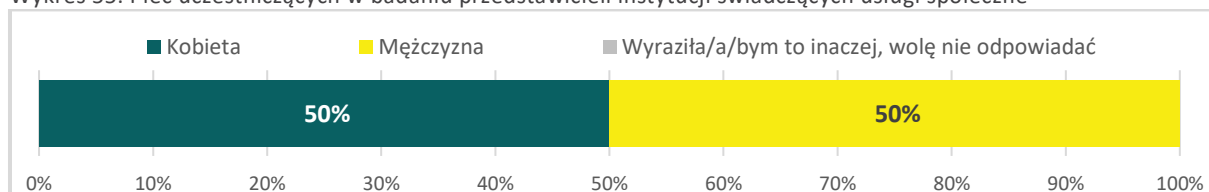
1. Metodologia badania

W ramach niniejszej diagnozy zostało również przeprowadzone przez firmy IBC oraz CBM Indicator we współpracy z MCPS badanie przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne w zakresie podejścia instytucji do rozwoju świadczonych usług społecznych w województwie mazowieckim. Badanie miało charakter ilościowy i zostało przeprowadzone w lutym i marcu 2025 roku za pomocą kwestionariusza ankietowego skierowanego do przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne i zdrowotne. W badaniu zostało zastosowane podejście mieszane (mixed mode) obejmujące trzy techniki zbierania danych: CAWI (ankieta online), CATI (wywiady telefoniczne) oraz CAPI (wywiady bezpośrednie). **W gminie Świercze przeprowadzono 2 wywiady z przedstawicielami ww. instytucji** (część pytań ze względu na ich tematykę została zadana mniejszej, dedykowanej grupie przedstawicieli instytucji). Liczebność jest zbyt mała do wykonania analiz ilościowych ($n < 30$), dlatego dane mają charakter jakościowy.

2. Charakterystyka grupy badawczej

Poniżej prezentujemy charakterystykę grupy badawczej w zakresie następujących zmiennych: płci, wieku, stanowiska, stażu pracy, podmiotu prowadzącego, nazwy instytucji. Grupa ta uczestniczyła w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne i zdrowotne w zakresie podejścia instytucji do rozwoju świadczonych usług społecznych w gminie Świercze.

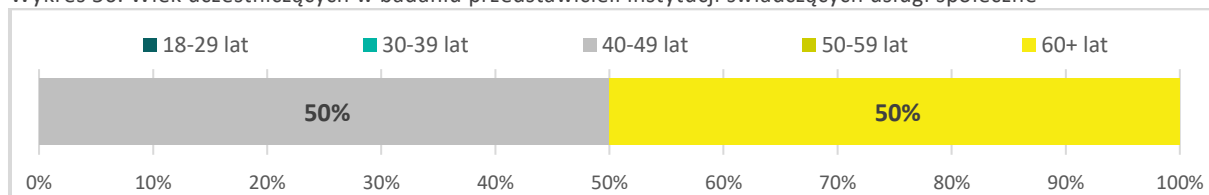
Wykres 55. Płeć uczestniczących w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W przedmiotowym badaniu udział kobiet i mężczyzn był równy (każda z grup stanowiła 50% ogółu badanych).

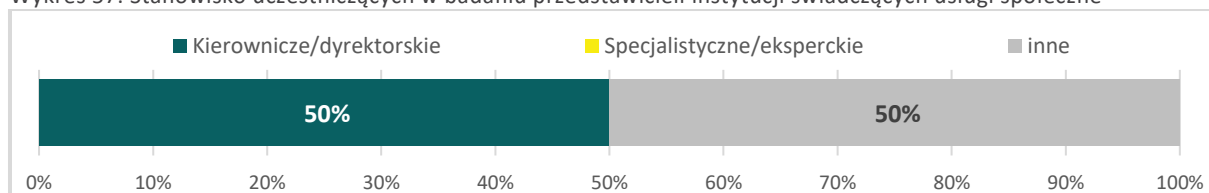
Wykres 56. Wiek uczestniczących w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W przypadku wieku respondentów reprezentowali oni tylko dwie grupy wiekowe, wśród których nie odnotowano jednej dominującej grupy ankietowanych (w każdej grupie odnotowano 50% badanych).

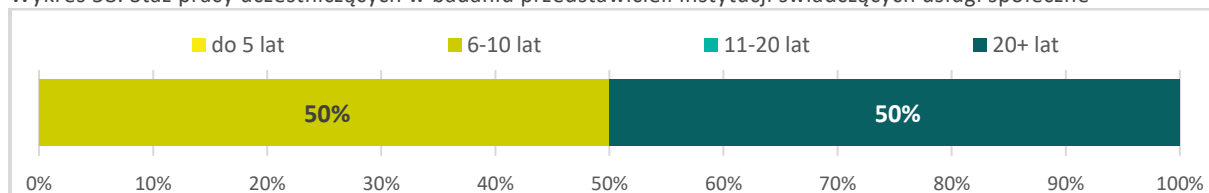
Wykres 57. Stanowisko uczestniczących w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W przypadku stanowiska respondentów reprezentowali oni dwie grupy zawodowe kierowników/dyrektorów oraz inną grupę, z których każda stanowiła po 50% ankietowanych.

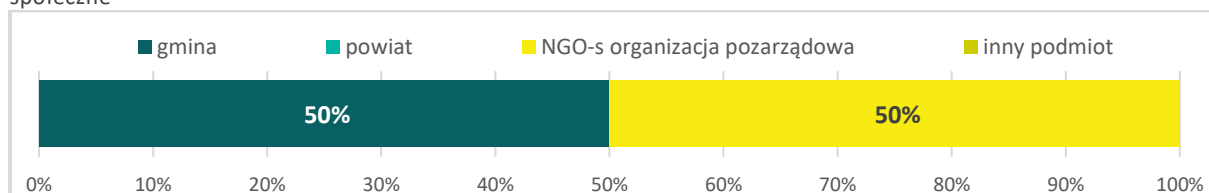
Wykres 58. Staż pracy uczestniczących w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Respondenci pod względem stażu pracy reprezentowali dwie grupy 6-10 lat oraz 20+ lat po 50% każda, bez wyraźnie dominującej grupy.

Wykres 59. Podmiot prowadzący dla instytucji uczestniczących w badaniu przedstawicieli realizujących usługi społeczne

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W przypadku podmiotu prowadzącego dla instytucji uczestniczących w badaniu zostały zidentyfikowane dwa podmioty i były to gmina oraz organizacja pozarządowa.

Wykres 60. Nazwa instytucji uczestniczących w badaniu przedstawicieli świadczących usługi społeczne

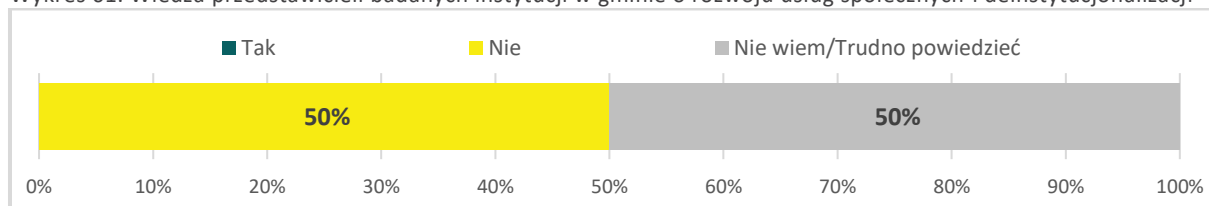
Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W przypadku nazwy instytucji uczestniczących w badaniu zostały zidentyfikowane dwa podmioty: ośrodek pomocy społecznej i placówka poradnictwa specjalistycznego.

II. Opinie przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne w gminie w zakresie rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu przedstawicieli świadczących usługi społeczne w zakresie ich podejścia do rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji.

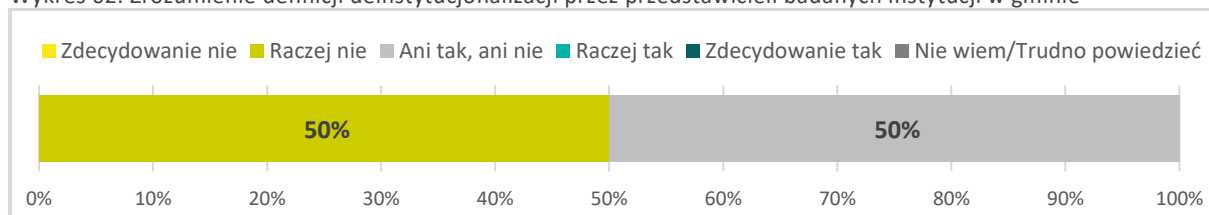
Wykres 61. Wiedza przedstawicieli badanych instytucji w gminie o rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Jeden z dwóch przedstawicieli badanych instytucji w gminie nie ma wiedzy o rozwoju środowiskowych usług społecznych określanych pojęciem deinstytucjonalizacji.

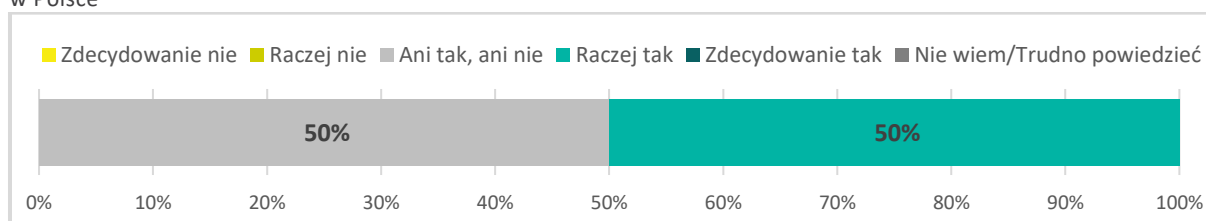
Wykres 62. Zrozumienie definicji deinstytucjonalizacji przez przedstawicieli badanych instytucji w gminie

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Deinstytucjonalizacja praktyk pomocowych to proces przechodzenia od organizowania wsparcia opartego na rozwiązaniach zakładowych, w których kluczową rolę odgrywają placówki całodobowe długookresowego pobytu, do organizowania wsparcia w sposób środowiskowy, z wykorzystaniem infrastruktury usług społecznych i innych zasobów społeczności lokalnych (M. Rymśa, 2022). Ta definicja nie jest zrozumiała dla jednego z dwóch respondentów uczestniczących w badaniu.

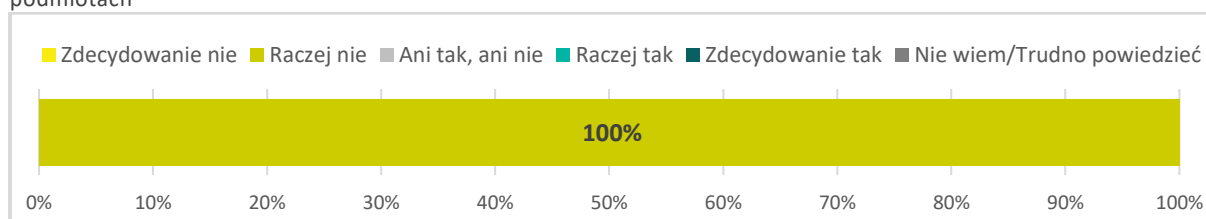
Wykres 63. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do słuszności wdrażania deinstytucjonalizacji w Polsce

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Jeden z dwóch przedstawicieli badanych instytucji podziela zdanie, że rozwój środowiskowych usług społecznych, czyli deinstytucjonalizacja jest słusznym kierunkiem rozwoju polityki społecznej w Polsce.

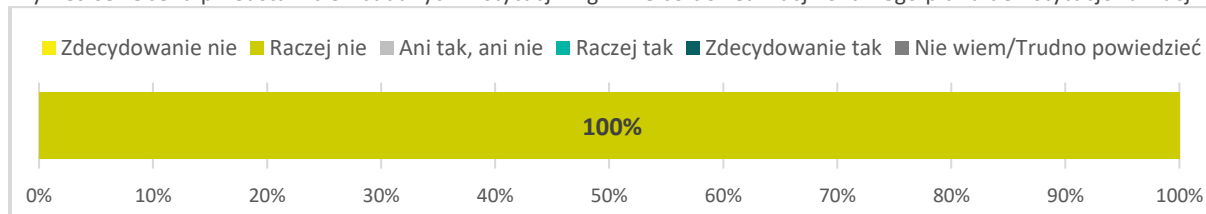
Wykres 64. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do potrzeby działań deinstytucjonalizacji w tych podmiotach

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Przedstawiciele instytucji przyznają, że ich podopieczni i personel nie wyrażali potrzeby rozwoju środowiskowych usług społecznych w tych podmiotach.

Wykres 65. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do realizacji lokalnego planu deinstytucjonalizacji

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W żadnej z badanych instytucji zlokalizowanych w gminie Świercze w opinii jej przedstawiciela nie jest realizowany lokalny plan deinstytucjonalizacji usług społecznych.

III. Analiza usług społecznych prowadzonych dla poszczególnych grup beneficjentów w badanych instytucjach, ich problemy w rozwoju i gotowości do świadczenia usług społecznych

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne dla poszczególnych grup beneficjentów, a także problemy w rozwoju i gotowości podmiotów do rozwoju tych usług.

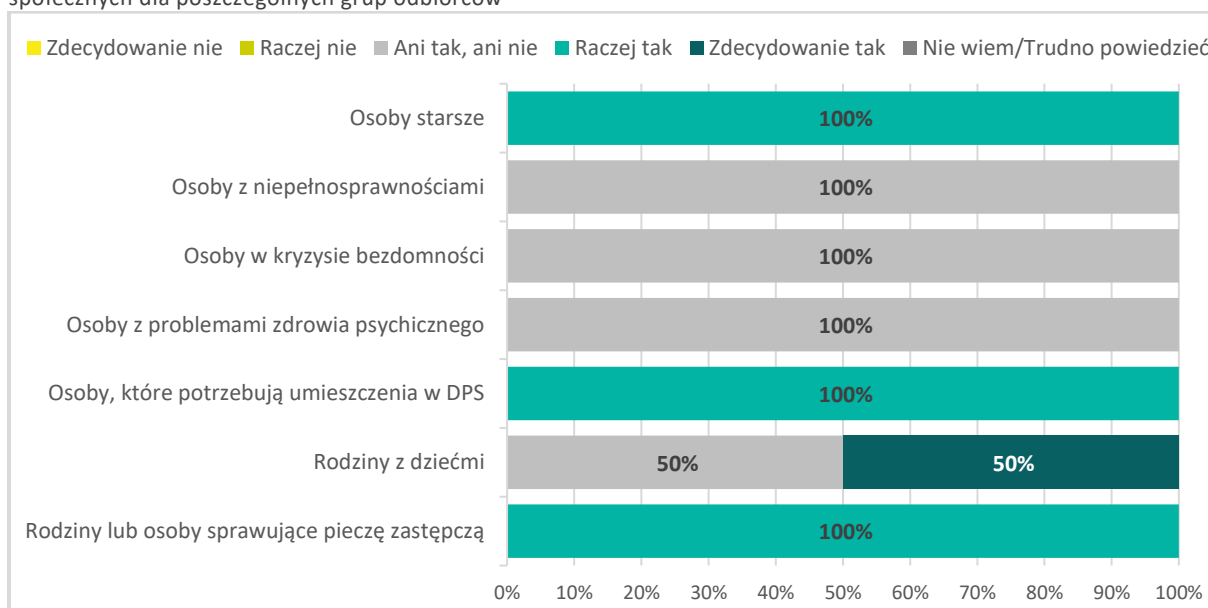
Wykres 66. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do rodzaju odbiorców usług społecznych

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Badane instytucje świadczą usługi społeczne głównie dla następujących grup: osoby starsze, osoby z niepełnosprawnościami, osoby w kryzysie bezdomności, rodziny z dziećmi, osoby z problemami zdrowia psychicznego, osoby, które potrzebują umieszczenia w DPS oraz rodziny lub osoby sprawujące pieczę zastępczą.

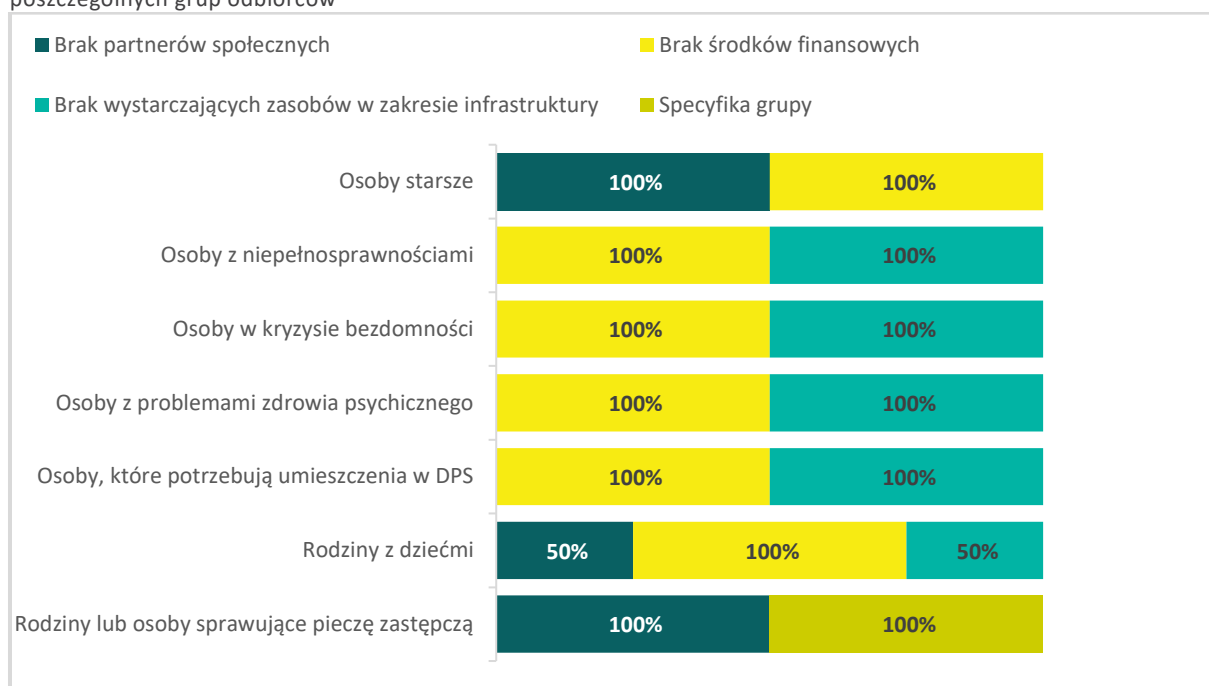
Wykres 67. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do pożądanego kierunku rozwoju usług społecznych dla poszczególnych grup odbiorców

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Zdaniem pracowników badanych instytucji przede wszystkim pożądanym jest w nich rozwój usług społecznych dla następujących grup odbiorców: osoby starsze, osoby, które potrzebują umieszczenia w DPS, rodziny lub osoby sprawujące pieczę zastępczą oraz rodziny z dziećmi (pytanie zadawano tylko instytucjom świadczącym usługi dla danych grup odbiorców).

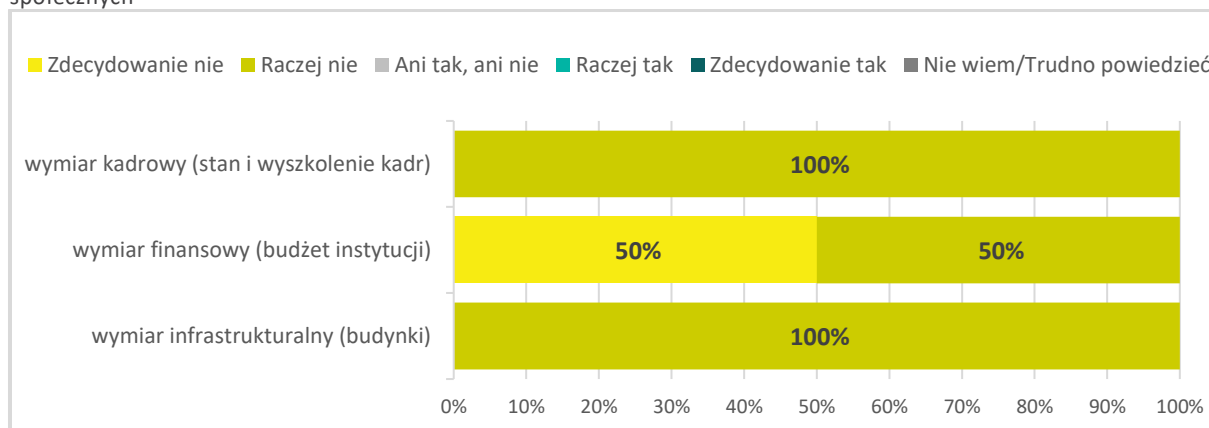
Wykres 68. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do barier w rozwoju usług społecznych dla poszczególnych grup odbiorców

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Główne bariery w rozwoju usług społecznych zgłaszane przez przedstawicieli badanych instytucji w stosunku do poszczególnych grup odbiorców w gminie Świercze to: brak środków finansowych, brak wystarczających zasobów w zakresie infrastruktury oraz brak partnerów społecznych (pytanie zadawano tylko instytucjom świadczącym usługi dla danych grup odbiorców).

Wykres 69. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do gotowości tych podmiotów do rozwoju usług społecznych

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Instytucje zgłaszają brak gotowości do rozwoju usług społecznych biorąc pod uwagę następujące wymiary:

- wymiar kadrowy (stan i wykształcenie kadr) – raczej niegotowe
- wymiar finansowy (budżet instytucji) – raczej niegotowe
- wymiar infrastrukturalny (budynki) – raczej niegotowe.

IV. Opinie przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych w ofercie ich instytucji

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych w ofercie ich instytucji.

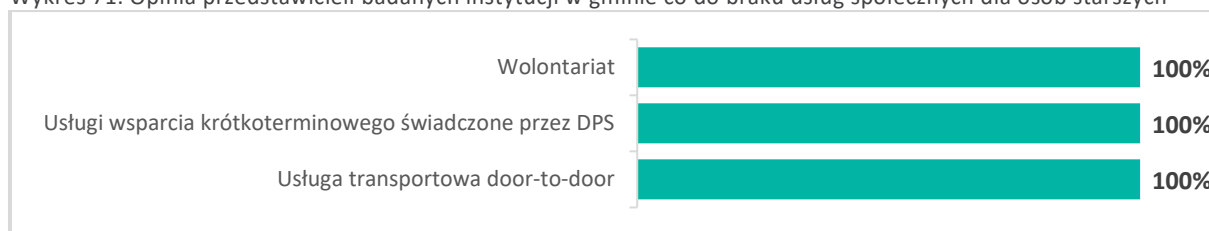
Wykres 70. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych w ofercie ich instytucji

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Zdaniem przedstawicieli badanych instytucji w ich katalogu usług brakuje jeszcze usług społecznych, które mogłyby lepiej odpowiadać na potrzeby beneficjentów.

Wykres 71. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych dla osób starszych

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Zdaniem przedstawicieli badanych instytucji w ich katalogu usług brakuje usług społecznych dla osób starszych w postaci: wolontariatu, usług wsparcia krótkoterminowego świadczonych przez DPS oraz usługi transportowej door-to-door.

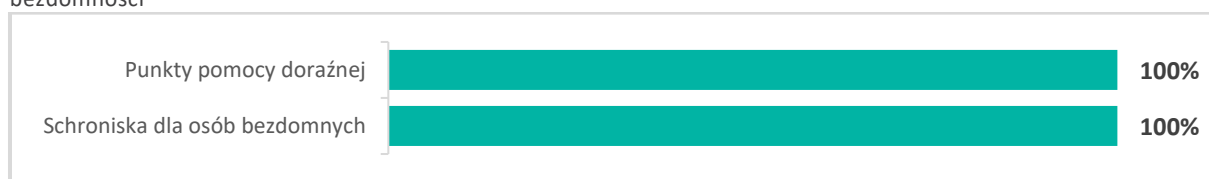
Wykres 72. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Zdaniem przedstawicieli badanych instytucji w ich katalogu usług brakuje usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami w postaci: usług asystenta osobistego, wolontariatu oraz usługi transportowej door-to-door.

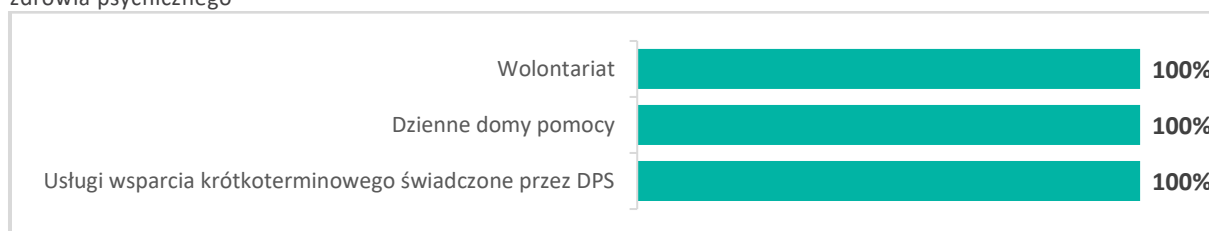
Wykres 73. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Zdaniem przedstawicieli badanych instytucji w ich katalogu usług brakuje usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności w postaci punktów pomocy doraźnej oraz schronisk dla osób bezdomnych.

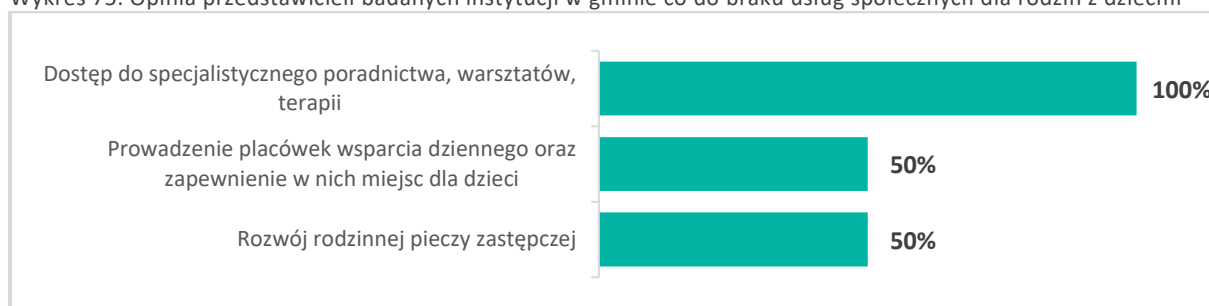
Wykres 74. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Zdaniem przedstawicieli badanych instytucji w ich katalogu usług brakuje usług społecznych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego w postaci: wolontariatu, dziennych domów pomocy oraz usług wsparcia krótkoterminowego świadczonych przez DPS.

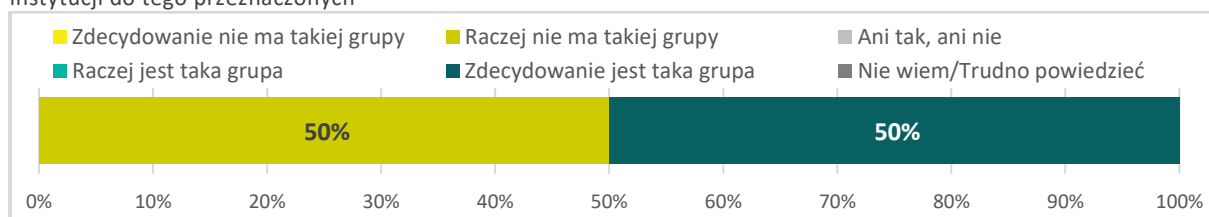
Wykres 75. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych dla rodzin z dziećmi

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Zdaniem przedstawicieli badanych instytucji w ich katalogu usług brakuje usług społecznych dla rodzin z dziećmi w postaci: dostępu do specjalistycznego poradnictwa, warsztatów, terapii, prowadzenia placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienia w nich miejsc dla dzieci oraz rozwoju rodzinnej pieczy zastępczej.

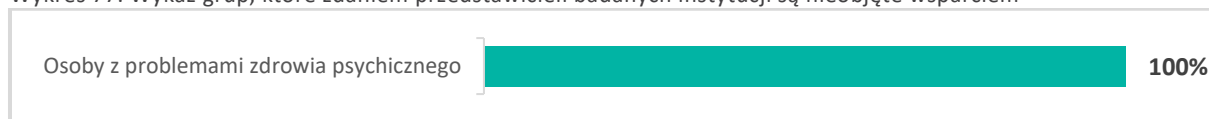
Wykres 76. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do grupy społecznej nie objętej wsparciem instytucji do tego przeznaczonych

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Pracownicy jednej z przebadanych instytucji wskazują, że jakaś grupa społeczna nie jest objęta wsparciem instytucji do tego przeznaczonych.

Wykres 77. Wykaz grup, które zdaniem przedstawicieli badanych instytucji są nieobjęte wsparciem

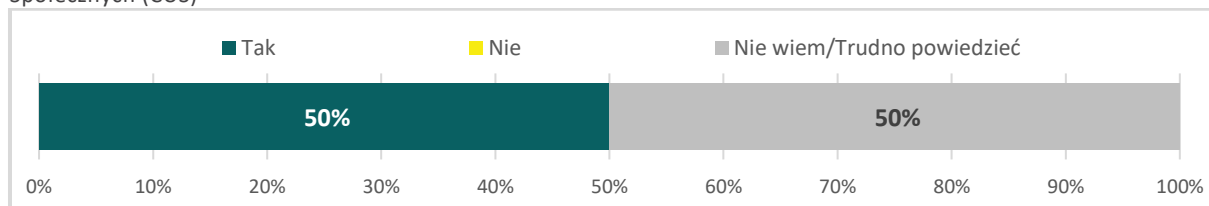
Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Grupa społeczna nie objęta wsparciem instytucji gminy to osoby z problemami zdrowia psychicznego.

V. Opinie przedstawicieli badanych instytucji co do idei powstania Centrum Usług Społecznych (CUS)

Poniżej prezentujemy opinię przedstawicieli badanych instytucji co do idei powstania Centrum Usług Społecznych (CUS) na terenie gminy Świercze.

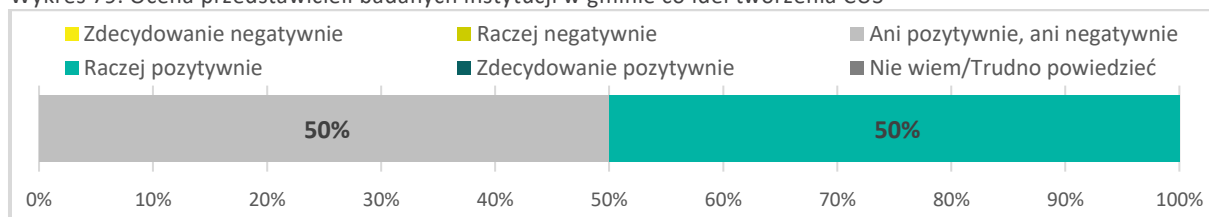
Wykres 78. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do znajomości idei tworzenia Centrum Usług Społecznych (CUS)

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Jeden z dwóch przedstawicieli badanych instytucji w gminie Świercze słyszał o idei tworzenia Centrum Usług Społecznych.

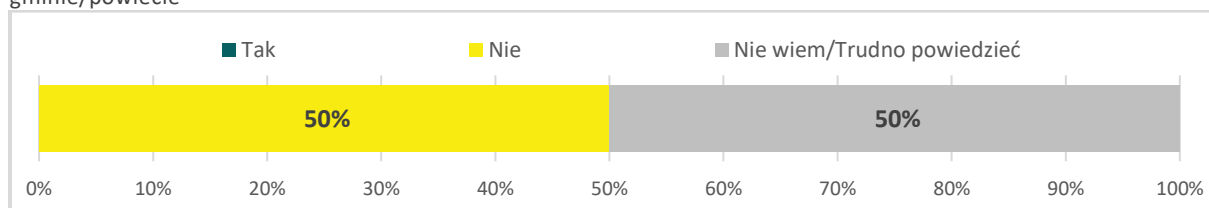
Wykres 79. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do idei tworzenia CUS

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Centrum Usług Społecznych to jednostka organizacyjna gminy utworzona dla jednej lub co najmniej dwóch gmin w celu zaspokajania potrzeb wspólnoty samorządowej w zakresie określonych usług społecznych oraz koordynacji tych usług, zgodnie z Art. 9. ustawy o realizowaniu usług społecznych przez Centrum Usług Społecznych. Jeden z dwóch przedstawicieli badanych instytucji pozytywnie ocenia ideę tworzenia Centrum Usług Społecznych w gminie Świercze.

Wykres 80. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do wiedzy na temat funkcjonowania CUS w ich gminie/powiecie

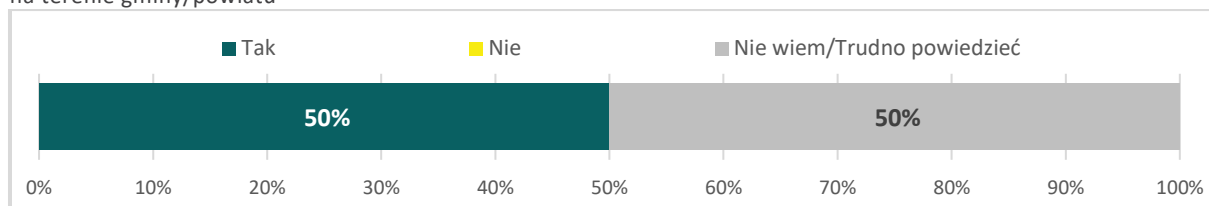
Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Jeden z dwóch przedstawicieli instytucji przyznał, że w jego gminie lub powiecie nie funkcjonuje Centrum Usług Społecznych.

VI. Opinie przedstawicieli badanych instytucji co do funkcjonowania organizacji pozarządowych (NGO) i wolontariatu na terenie gminy

Poniżej prezentujemy opinię przedstawicieli badanych instytucji co do funkcjonowania organizacji pozarządowych (NGO) i wolontariatu na terenie gminy Świercze.

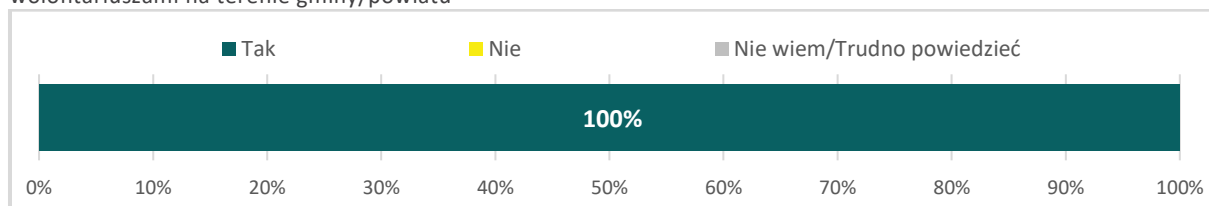
Wykres 81. Opinia przedstawicieli badanych instytucji co do funkcjonowania organizacji pozarządowych (NGO-sów) na terenie gminy/powiatu

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Jeden z dwóch przedstawicieli instytucji przyznał, że w jego gminie lub powiecie działają organizacje pozarządowe.

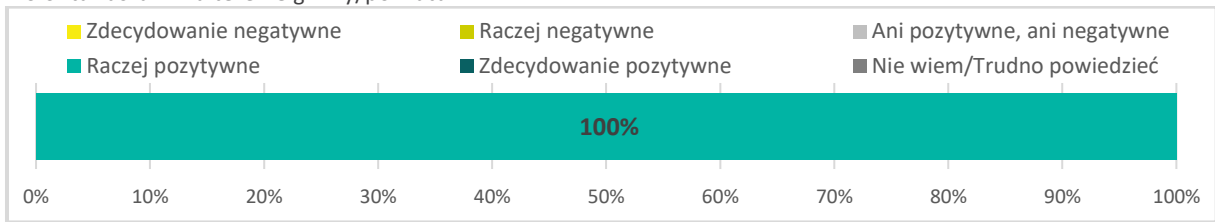
Wykres 82. Doświadczenie przedstawicieli badanych instytucji we współpracy z organizacjami pozarządowymi i wolontariuszami na terenie gminy/powiatu

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wszyscy przedstawiciele badanych instytucji, którzy mają świadomość działania na ich terenie organizacje pozarządowych, deklarują doświadczenie współpracy z wolontariuszami lub organizacjami pozarządowymi.

Wykres 83. Ocena doświadczenia przedstawicieli badanych instytucji we współpracy z organizacjami pozarządowymi i wolontariuszami na terenie gminy/powiatu.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Doświadczenia przedstawicieli badanych instytucji we współpracy z organizacjami pozarządowymi i wolontariuszami na terenie gminy/powiatu są pozytywne.

SPIS TABEL

Tabela 1. Sytuacja demograficzna w gminie Świercze w 2023 r.	16
Tabela 2. Sytuacja gospodarcza w gminie Świercze w 2023 r.	17
Tabela 3. Kapitał społeczny w gminie Świercze w 2023 r.	17
Tabela 4. Jednostki organizacyjne pomocy społecznej na terenie gminy Świercze.....	18
Tabela 5. Podmioty ekonomii społecznej na terenie gminy Świercze	18
Tabela 6. Organizacje pozarządowe na terenie gminy Świercze.....	18
Tabela 7. Podmioty niepomocowe na terenie gminy Świercze	19
Tabela 8. Osoby korzystające z pomocy społecznej w ośrodku pomocy społecznej w 2023 r.	20
Tabela 9. Osoby i rodziny korzystające z pomocy społecznej w ośrodku pomocy społecznej w 2023 r w podziale na wiek i płeć.....	20
Tabela 10. Powody przyznawania pomocy społecznej w ośrodku pomocy społecznej w gminie Świercze w 2023 r.	20

SPIS WYKRESÓW

Wykres 1. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem płci respondentów	25
Wykres 2. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem wieku respondentów	25
Wykres 3. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem wykształcenia respondentów	25
Wykres 4. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem sytuacji zawodowej respondentów	25
Wykres 5. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem sytuacji materialnej respondentów	26
Wykres 6. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem stopnia zadowolenia zamieszkiwania na terenie gminy przez respondentów	26
Wykres 7. Odsetek osób starszych wśród rodziny lub znajomych w ocenie badanych	26
Wykres 8. Ocena wsparcia osób starszych przez gminę	27
Wykres 9. Opinia badanych mieszkańców o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla osób starszych	27
Wykres 10. Ocena badanych dostępności (uzyskania) usług społecznych dla osób starszych	27
Wykres 11. Zapotrzebowanie na usługi społeczne dla osób starszych	28
Wykres 12. Korzystanie z usług społecznych przez osoby starsze	28
Wykres 13. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla osób starszych	29
Wykres 14. Przyczyny niekorzystania z usług społecznych przez osoby starsze	29
Wykres 15. Brakujące w gminie usługi społeczne dla osób starszych	29
Wykres 16. Odsetek osób z niepełnosprawnościami wśród rodziny lub znajomych w opinii badanych	30
Wykres 17. Ocena wsparcia osób z niepełnosprawnościami przez gminę	30
Wykres 18. Opinia o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla osób z niepełnosprawnościami	31
Wykres 19. Ocena dostępności (uzyskania) usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami	31
Wykres 20. Zapotrzebowanie na usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami	32
Wykres 21. Korzystanie z usług społecznych przez osoby z niepełnosprawnościami	32
Wykres 22. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami	33
Wykres 23. Przyczyny niekorzystania z usług społecznych przez osoby z niepełnosprawnościami	33
Wykres 24. Brakujące w gminie usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami	34
Wykres 25. Odsetek osób w kryzysie bezdomności wśród rodziny lub znajomych w opinii badanych	34
Wykres 26. Ocena wspierania osób w kryzysie bezdomności przez gminę	35
Wykres 27. Opinia o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla osób w kryzysie bezdomności	35
Wykres 28. Ocena dostępności (uzyskania) usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności	35
Wykres 29. Zapotrzebowanie na usługi społeczne dla osób w kryzysie bezdomności	36
Wykres 30. Korzystanie z usług społecznych przez osoby w kryzysie bezdomności	36
Wykres 31. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności	37
Wykres 32. Brakujące w gminie usługi społeczne dla osób w kryzysie bezdomności	37
Wykres 33. Odsetek osób w kryzysie zdrowia psychicznego wśród rodziny lub znajomych w opinii badanych	38
Wykres 34. Ocena wspierania osób w kryzysie zdrowia psychicznego przez gminę	38

Wykres 35. Opinia o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego w gminie	38
Wykres 36. Ocena dostępności (uzyskania) usług społecznych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego.....	39
Wykres 37. Potrzeba usług społecznych dla osób z problemami zdrowia psychicznego w gminie	39
Wykres 38. Korzystanie z usług społecznych dla osób z problemami zdrowia psychicznego.....	40
Wykres 39. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla osób z problemami zdrowia psychicznego .	40
Wykres 40. Przyczyny niekorzystania z usług społecznych dla osób z problemami zdrowia psychicznego.....	40
Wykres 41. Brakujące w gminie usługi społeczne dla osób z problemami zdrowia psychicznego.....	41
Wykres 42. Odsetek rodzin zamieszkujących z dziećmi na terenie gminy	41
Wykres 43. Ocena wspierania rodzin z dziećmi przez gminę	42
Wykres 44. Opinia o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla rodzin z dziećmi	42
Wykres 45. Ocena dostępności (uzyskania) usług społecznych dla rodzin z dziećmi	42
Wykres 46. Potrzeba usług społecznych dla rodzin z dziećmi	43
Wykres 47. Korzystanie z usług społecznych przez rodziny z dziećmi	43
Wykres 48. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla rodzin z dziećmi	44
Wykres 49. Przyczyny niekorzystania z usług społecznych przez rodziny z dziećmi	44
Wykres 50. Brakujące w gminie usługi społeczne dla rodzin z dziećmi.....	45
Wykres 51. Dostępne i wykorzystywane usługi niepomocowe.....	46
Wykres 52. Potrzeba zaangażowania instytucji powiatowych w realizację usług społecznych dla osób, które potrzebują pomocy DPS	47
Wykres 53. Potrzeba zaangażowania się instytucji powiatowych w realizację usług społecznych dla rodzin lub osób sprawujących pieczę zastępczą nad dziećmi.....	47
Wykres 54. Potrzeba zaangażowania instytucji powiatowych w realizację usług społecznych dla cudzoziemców i uchodźców	48
Wykres 55. Płeć uczestniczących w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne.....	49
Wykres 56. Wiek uczestniczących w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne.....	50
Wykres 57. Stanowisko uczestniczących w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne.....	50
Wykres 58. Staż pracy uczestniczących w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne.....	50
Wykres 59. Podmiot prowadzący dla instytucji uczestniczących w badaniu przedstawicieli realizujących usługi społeczne.....	50
Wykres 60. Nazwa instytucji uczestniczących w badaniu przedstawicieli świadczących usługi społeczne.....	51
Wykres 61. Wiedza przedstawicieli badanych instytucji w gminie o rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji	51
Wykres 62. Zrozumienie definicji deinstytucjonalizacji przez przedstawicieli badanych instytucji w gminie	51
Wykres 63. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do słuszności wdrażania deinstytucjonalizacji w Polsce	52
Wykres 64. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do potrzeby działań deinstytucjonalizacji w tych podmiotach	52

Wykres 65. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do realizacji lokalnego planu deinstytucjonalizacji	52
Wykres 66. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do rodzaju odbiorców usług społecznych	53
Wykres 67. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do pożądanego kierunku rozwoju usług społecznych dla poszczególnych grup odbiorców	53
Wykres 68. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do barier w rozwoju usług społecznych dla poszczególnych grup odbiorców	54
Wykres 69. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do gotowości tych podmiotów do rozwoju usług społecznych	54
Wykres 70. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych w ofercie ich instytucji.....	55
Wykres 71. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych dla osób starszych.....	55
Wykres 72. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami.....	55
Wykres 73. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności.....	56
Wykres 74. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego	56
Wykres 75. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych dla rodzin z dziećmi	56
Wykres 76. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do grupy społecznej nie objętej wsparciem instytucji do tego przeznaczonych	56
Wykres 77. Wykaz grup, które zdaniem przedstawicieli badanych instytucji są nieobjęte wsparciem	57
Wykres 78. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do znajomości idei tworzenia Centrum Usług Społecznych (CUS)	57
Wykres 79. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do idei tworzenia CUS.....	57
Wykres 80. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do wiedzy na temat funkcjonowania CUS w ich gminie/powiecie.....	58
Wykres 81. Opinia przedstawicieli badanych instytucji co do funkcjonowania organizacji pozarządowych (NGO-sów) na terenie gminy/powiatu	58
Wykres 82. Doświadczenie przedstawicieli badanych instytucji we współpracy z organizacjami pozarządowymi i wolontariuszami na terenie gminy/powiatu	58
Wykres 83. Ocena doświadczenia przedstawicieli badanych instytucji we współpracy z organizacjami pozarządowymi i wolontariuszami na terenie gminy/powiatu.....	59